

T.C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
HEMŞİRELİKTE YÖNETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

HEMŞİRELERİN ZAMAN YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ BAŞARI
DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

GÜLHAN YILMAZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yard.Doç.Dr. GAMZE TEMİZ

2017-İSTANBUL

T.C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
HEMŞİRELİKTE YÖNETİM YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

HEMŞİRELERİN ZAMAN YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ BAŞARI
DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

GÜLHAN YILMAZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YARD. DOÇ. DR. GAMZE TEMİZ

JÜRİ ÜYELERİ
PROF. DR. ÇAYLAN PEKTEKİN
DOÇ. DR. İKBAL ÇAVDAR
YARD. DOÇ. DR. GAMZE TEMİZ

2017-İSTANBUL

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

30 Mayıs 2017

Yüksek Lisans öğrencisi Gülhan YILMAZ, Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans Programı'nda hazırlanmış olduğu "Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" konulu tezini savunmuş ve aday jüri tarafından BAŞARILI/BAŞARISIZ bulunarak tez hakkında OYBİRLİĞİ/ OYÇOKLULUĞU ile KABUL/ DÜZELTME/ RED kararı verilmiştir.

Yard.Doç.Dr. Gamze TEMİZ
(Danışman)

Prof.Dr. Çaylan PEKTEKİN
(Üye)
(Başkan)

Doç.Dr. İkbâl ÇAVDAR
(Üye)

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarda etik dışı hiçbir davranışımın olmadığını, tezimdaki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışması sonucu elde edilmeyen bütün ilgi ve yorumlar için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine tezin çalışması ve yazım sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Gülhan YILMAZ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince desteklerinden dolayı değerli hocalarıma ve
Yüksekokul Müdürümüz Prof. Dr. Zehra DURNA'ya,

Tezimin planlanması, yürütülmesi ve hazırlanması aşamalarında titiz
çalışmalarıyla bana önderlik eden danışmanım Yard.Doç.Dr. Gamze TEMİZ'e,

Tez izleme komitesindeki değerli Hocalarıma,

Çalışmanın istatistiksel analizinde ve yorumlanmasında bilgi ve tecrübesi ile
rehberlik eden değerli hocamız Onur MENDİ'ye

Verilerin toplanması aşamasında anketleri içtenlikle cevaplayan Gayrettepe
Florence Nightingale Hastanesi'nde çalışan değerli meslektaşlarıma,

Tüm yaşamım boyunca her konuda hep yanımda olan, maddi ve manevi
desteğini asla esirgemeyen, meslek yaşamımda ilerlememde bana destek olan sevgili
annem Naime YILMAZ ve sevgili babam İsmail YILMAZ'a,

Tüm zorlu koşullarda hep yanımda olan, akademik alanda ilerlemem için beni
teşvik eden sevgili abim İlhan YILMAZ'a,

Çalışmanın her aşamasında manevi desteğini esirgemeyen çalışma
arkadaşlarıma,

En içten duygularıyla teşekkür ederim.

Gülhan YILMAZ

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
TEŞEKKÜR	II
İÇİNDEKİLER	III-IV
SİMGELER VE KISALTMALAR	V
TABLOLAR LİSTESİ	VI-VII-VIII
1. ÖZET	1
2. SUMMARY	2
3. GİRİŞ VE AMAÇ	3
4. GENEL BİLGİLER	4
4.1 TANIM.....	4-6
4.2 TARİHÇE.....	6-7
4.3 ZAMAN TÜRLERİ.....	7-8
4.4 ZAMAN YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	8
4.4.1. Kişilik Yapıları ve Çalışma Alışkanlıkları	8
4.4.2. Kişinin Yetenekleri.....	9
4.4.3. Sosyal İlişkiler ve Kültürel Özellikler.....	9
4.4.4. Yönetim Anlayışından Kaynaklı Zaman Kaybı	10
4.4.5. Bilgi Sistemleri	10
4.4.6. İş Dışı Yaşam	10
4.5 ZAMAN YÖNETİMİNİN AMACI.....	10
4.6 ZAMAN KULLANIMINI ANALİZ ETME	12-13
4.7 ZAMAN YÖNETİMİ TEKNİKLERİNİ GELİŞTİRME	13-14
4.8 ZAMAN YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI	14
4.8.1 Abc (Önceliklerin Sıralanması ve Değerlerin Belirlenmesi) Yaklaşım.....	14
4.8.2 Zaman Yönetimi 101 (Beceri) Yaklaşımı	14
4.8.3 Kendini Akıntıya Bırak” (Uyum ve Doğal Ritimler) Yaklaşımı	14
4.8.4 Kendini Toparla” (Düzenli Yaşam) Yaklaşımı	15
4.8.5 İyileştirme (Rehabilitasyon/Özbilinç) Yaklaşımı	15
4.8.6 Savaşçı Yaklaşım	15
4.8.7 Hedef Belirleme (Başarı) Yaklaşımı	15

4.8.8	Sihirli Araç (Sistem ve Teknoloji) Yaklaşımı	15
4.8.9	Zaman Yönetiminde Pareto (Konsantrasyon / Yoğunlaşma) İlkesi	16
4.9	ZAMAN TUZAKLARI VE ETKİN ZAMAN YÖNETİMİ	
	TEKNİKLERİ.....	16-18
4.9.1	Amaç ve Hedefleri Belirlemek.....	18
4.9.2	Masa Düzeni Ve Dosyalama Sistemi Oluşturma	19
4.9.3	İletişim Araçlarını Etkili Kullanmak.....	19
4.9.4	Yetki Devrini Yaygınlaştırmak	20
4.9.5	Etkin Bir İletişim Ağı Kurma.....	20-22
4.10	HEMŞİRELİKTE ZAMAN YÖNETİMİ.....	22-26
4.11	HEMŞİRELİKTE ZAMAN YÖNETİMDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR.....	27-28
4.12	ZAMAN YÖNETİMİNDE KULLANILAN ÖLÇEKLER.....	28
4.12.1	Zaman Yönetimi Ölçeği	28
4.12.1.1	Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama) Boyutu	29
4.12.1.2	Zaman Tutumları Boyutu	29
4.12.1.3	Zaman Harcattırıcılar Boyutu.....	29-30
5.	GEREÇ-YÖNTEM.....	31-34
6.	BULGULAR.....	35-61
7.	TARTIŞMA.....	62-76
8.	SONUÇ VE ÖNERİLER	77-84
9.	KAYNAKLAR	85-90
	EKLER	91
	EK 1: ÖZGEÇMİŞ	91
	EK 2: ETİK KURUM ONAYI	92-93
	EK 3: ANKET FORMU.....	94-99
	EK 4: TEZ ÇALIŞMASI İZİN YAZILARI.....	100-102

SİMGE VE KISALTMALAR

ABC	Öncelikleri Sıralama ve Değerlendirme
GANO	Genel Akademik Not Ortalaması
SPSS	Statistical Program For Social Sciences
VIP	Very Important Person
ZYÖ	Zaman Yönetimi Ölçeği

Yüksek Lisans Tez Projesi Numarası : HEM/YL/2552016

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1	Hemşirelerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 2	Hemşirelerin Mesleki Özelliklerine Göre Dağılımı	36-37
Tablo 3	Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Özelliklerine Göre Dağılımı.....	38-40
Tablo 4	Zaman Yönetimi Ölçeği Madde-Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları ve Cronbach Alpha Değeri	41
Tablo 5	Zaman Yönetimi Ölçeği Alt Boyut Madde-Boyut Puan Korelasyon Analizi Sonuçları ve Cronbach Alpha Düzeyleri	42
Tablo 6	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Dağılımı	43-44
Tablo 7	Zaman Yönetimi Ölçeği Alt Boyut ve Ölçek Toplam Puanları	44
Tablo 8	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiler	45
Tablo 9	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması	46
Tablo 10	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması	47
Tablo 11	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması	47
Tablo 12	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması	48
Tablo 13	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Bulunduğu Birimdeki Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması	49
Tablo 14	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Meslekte Toplam Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması	50

Tablo 15	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zamanını Genel Olarak Nasıl Kullandığına Göre Karşılaştırılması	51
Tablo 16	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Daha Önce Bilgi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması	52
Tablo 17	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusunda Kitap, Dergi ve Makale Gibi Yayınları Okuma Durumuna Göre Karşılaştırılması	53
Tablo 18	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Hastanede Zaman Yönetimi ile İlgili Seminer ve Konferans Verilme Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	54
Tablo 19	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Kurumda Statüsünün Gerektirdiği Görevleri Tanımlayan İş Tanımlarının Mevcut Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 20	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetiminin Çalışanın veya Yöneticinin Verimliliğini Arttırma Durumu Hakkındaki Düşüncesine Göre Karşılaştırılması	55
Tablo 21	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Hastanede Günlük İşleri için Planlama Yapma Durumuna Göre Karşılaştırılması	56
Tablo 22	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetiminin Hastanelerde Kaliteyi Geliştirmede Etkili Olup Olmaması Hakkındaki Düşüncesine Göre Karşılaştırılması	57
Tablo 23	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Kendisi ile İlgili Kısa ve Uzun Vadeli Hedef Belirleme Durumuna Göre Karşılaştırılması	57
Tablo 24	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Kendisi için Tanımladığı En Uygun Davranış Tipine Göre Karşılaştırılması	58
Tablo 25	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Görevini Yerine Getirirken Kullandığı Zamanın Yeterli Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması	59

Tablo 26	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Kurumda Ünitesine Uygun İş Akış Şemaları Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması	60
Tablo 27	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Hastanede İşin Nasıl Yapılacağını Anlatan Prosedür ve Talimatların Mevcut Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	60
Tablo 28	Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Hastaların Tedavi ve Bakımında Yardımcı Araç ve Gereçlerden Faydalanma Durumuna Göre Karşılaştırılması	61

1. ÖZET

Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Öğrencinin Adı: Gülhan YILMAZ

Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Gamze TEMİZ

Anabilim Dalı: Hemşirelik

Zaman Yönetimi; ihtiyaçları belirlemek, hedef ve amaçları oluşturmak, öncelikli konuları tespit etmek için kullanılan, planlama ve organize etme süreci olarak tanımlanmaktadır. Sağlık bakım sisteminin önemli ekip üyelerinden biri olan hemşirelerin zaman yönetimini kullanması, hasta bakım ve tedavisinin aksamadan devamlılığını sağladığı gibi bakıma ayrılan sürenin her anının verimli bir şekilde planlamasına olanak vermektedir. Hemşirelerin klinik alanlarda zaman yönetimi ile ilgili bilgi birikiminin ve farkındalıklarının artırılmasıyla hasta bakım kalitesinin en üst düzeyde olması hedeflenmektedir.

Amaç: Bu araştırma hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla planlandı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma hastanede çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 151 hemşire ile yürütüldü. Veriler kurum izni ve etik kurul onayı alınarak anket formu ile toplandı. Anketler SPSS 22.0 programı kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Zaman Yönetimi Ölçeği puanlarının hemşirelerin cinsiyetlerine, eğitim durumuna, meslekte toplam çalışma süresine, zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi alma durumuna, iş tanımlarının mevcut olma durumuna, hemşirelerin kendisi için tanımladığı en uygun davranış tipine, görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olma durumuna göre karşılaştırılmaları yapıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0,05$).

Sonuç: Hasta bakım kalitesinin artması için hemşirelerin zaman yönetimini aktif olarak kullanmalarına ihtiyaç vardır. Bunun için hemşirelerin konu ile ilgili teorik eğitimlerinin yanı sıra, görsel öğrenme teknikleri ve simülasyon uygulama yöntemleri kullanılarak bilgileri pekiştirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, Zaman Yönetimi, Sağlık Hizmeti, Hastane

2. SUMMARY

The Assessment of Nurses' Level of Achievement in Time Management

Student's Name: Gülhan YILMAZ

Consultant: Gamze TEMİZ Asist. Prof.

Department: Nursing

Time management is defined as the planning and organization process to determine needs, to establish goals and objectives and to identify priority issues. The use of time management by nurses, one of the important team members of the health care system, ensures continuity of patient care and treatment, and allows the efficient planning of the time dedicated to the patient care, to its fullest extent. The highest level of quality in patient care is aimed by increasing the knowledge and awareness about time management in the clinical field of nurses.

Objective: This study was planned to evaluate the level of achievement of nurses in terms of time management.

Materials and Methods: The study was conducted with 151 nurses working in the hospital and agreeing to participate in the research. With the institution permit and approval of the ethics committee, the data were collected through questionnaire. The results of the questionnaires were analyzed using the SPSS 22.0 program.

There was a statistically significant difference ($p < 0,05$) by comparisons of Time Management Scale scores according to gender of nurses, education status, duration of total work in occupation, prior knowledge of time management, availability of job descriptions, most appropriate behavior type defined by nurses for themselves and the sufficiency of the time dedicated to the task.

Conclusion: To increase the quality of the patient care, nurses need to actively use time management. Therefore nurses' theoretical training about the subject should be reinforced with the use of the visual learning techniques and the application of simulation methods.

Key Words: Nurse, Time Management, Health Care, Hospital

3. GİRİŞ VE AMAÇ

Zaman paha biçilmez bir kaynak olup zamanla ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Newton ‘zaman tek yönde durmaksızın akar’, Einstein ise, ‘zaman olayları oluşuna göre sıralayan ve olaylara anlam veren bir boyuttur’ şeklinde tanımlamıştır (Başak ve ark., 2008).

Sağlık alanında zaman yönetiminin kullanımı hasta bakım ve tedavisinin aksamadan devamını sağladığı gibi günün her anını verimli bir şekilde planlama kolaylığı sağlamaktadır. Sağlık bakım sisteminin önemli ekip üyelerinden olan hemşireler birey, aile ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirme, hastalık durumunda iyileştirmeye yönelik çabaların tümünde yer almaktadır. Bu görevleri yerine getirirken hemşirenin öz yönetim yaparak yaşanan olayların kontrolünü sağlayarak olayları yönetmesi gerekmektedir (Başak ve ark., 2008; Uyaniker, 2014; Sayan, 2005).

Hemşirelik hizmetlerinde zaman yönetimi süreci uygulamalarında temel hedef hemşirenin işlerini yaşanan zaman süresi içinde, istenen düzeyde planlamasıdır. Böylece hasta bakımına ayrılan sürenin verimli bir şekilde kullanılmasını sağlarken zaman yetersizliğinden doğacak sorunları engellemektedir (Uyaniker, 2014; Başak ve ark., 2008; Sayan, 2015).

Hemşirelerin etkili olarak zamanlarını yönetmeleri; etkili ve verimli çalışmalarına neden olacak, mesleki mutluluk ve motivasyonlarını artıracaktır. Bu sonuçlar, hasta ve sağlıklı bireye verilen hizmet kalitesinin artmasına, hastaların iyileşme sürecinin hızlanmasına neden olacaktır (Karatepe, 2015; Uyaniker, 2014).

Bunun için hemşirelerin oryantasyon döneminden itibaren zaman yönetimi ve zaman yönetimini engelleyen unsurlar konusunda eğitilmesi gerekmektedir. Böylece yapacağı işleri ve ne yapacağını önceden görmesi, yapmaması gereken işleri seçmesi, dağınıklıktan kurtulması, günü zaman dilimlerine ayırarak hangi zaman aralığında, hangi işe, ne kadar vakit ayıracağını planlaması daha kolay olacaktır.

Bu araştırma hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeyi algılarının değerlendirilmesi amacıyla planlandı.

4. GENEL BİLGİLER

4.1. TANIM

Zaman, olayların geçmişten bugüne gelip, geleceğe doğru birbiri takip eden kesintisiz bir süreçtir. Zaman göreceli bir kavramdır. Aristo'ya göre zaman hareket eseri ortaya çıkmıştır, o halde zaman hareketin ürünüdür. Zamanın objektif olarak var olup olmadığı fiziğin en önemli konularından biridir (Başak ve ark., 2008).

Dünya tarihi boyunca zamanı ölçmek için pek çok metod denenmiştir. İlk çağlarda sadece mevsimlere göre zaman ayrımı yapılırken ilerleyen dönemlerde daha küçük birimlere, aylara, haftalara, günlere ihtiyaç duyulmuştur (Başak ve ark., 2008).

Yılları ve günleri ilk olarak tanımlayan Sümerler olmuştur. Ardından Mısırlılar, Yunanlılar ve Romalılar bu konu ile ilgili çalışmalar yapmışlardır. Zamanın birçok tanımı mevcuttur (Çağlıyan ve Göral, 2009).

Türk Dil Kurumu zamanı; "bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit" şeklinde tanımlamıştır (Başak ve ark., 2008).

Zaman, psikolojik, fiziksel, felsefi ve sosyolojik özellikleri nedeniyle göreceli bir kavramdır. Olayların geçmişten günümüze aktarılmasını sağlayan, aralıksız devam eden bir süreçtir. Herkesin hissettiği ama dokunamadığı, geri dönüşü olmayan, yaşamımızdaki önemi oldukça büyük olan, tanımlanması zor ve soyut bir kavramdır (Demirtaş, 2007; Çağlıyan ve Göral, 2009).

Zamanın etkin ve verimli kullanımı bireylerin yaptığı işe göre değişmekle birlikte, bireylerden beklenen mesleki bilgi ve becerilerinin artması, buna paralel olarak her alanda başarılı olabilmek için zamanın iyi ve planlı bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Zaman hedeflere ulaşmak için bir araçtır. Zamanı uygun ve doğru bir şekilde kullanmayı bilen insanlar önceliklerini tanıyarak, onları gerçekleştirmek için planlama yapmaktadırlar. Bu planlama var olan noktadan ulaşılmak istenen noktaya nasıl ve ne şekilde gidileceğini göstermekte ve istenen hedefe en kısa zamanda nasıl ulaşılabileceğini tanımlamaktadır (Alay ve Koçak, 2003; Eldeleklioğlu, 2008; Kibar, Fidan ve Yıldırım, 2014).

Zaman Yönetimi; olayların sıralanmasının yapılarak önceliklerin ortaya konulmasına yardımcı olan bir süreçtir. İhtiyaçları belirlemek, hedef ve amaçları

oluşturmak, öncelikli konuları tespit etmek için kullanılan, planlama ve organize etme süreci olarak da tanımlanabilir (Alay ve Koçak, 2003; Eldeleklioğlu, 2008; Çağlıyan ve Göral, 2009).

Zaman yönetimi; yapılması gereken işlerin belli bir zaman dilimi içerisinde tamamlanmasıdır. Sınırları belirlenen bir zaman diliminde var olan kaynakları en etkili ve verimli şekilde kullanmak şartıyla gerekli iş ve eylemleri kontrol etme, planlama, çizelgeleme ve liste etme yardımıyla yerine getirme; bilgi ve becerileri kullanılarak kişisel ve kurumsal performansı yükseltme şekilde kullanma olarak da tanımlanabilir (Alay ve Koçak, 2003; Eldeleklioğlu, 2008; Çağlıyan ve Göral, 2009).

İnsanlar genellikle fazla zamanlarının olmadığından veya zamanın onlara yetmediğinden şikayetçi olmaktadır. Ancak, zamanın sabit olduğu ve herkesin de aynı miktarda zamana sahip olduğunu bilmekteyiz. Asıl sorun zamanı iyi kullanabilmektir. Amaç ve hedeflere ulaşmak için zamanı etkili bir şekilde kullanmak önemlidir. Zamanın ilerleyişini durduramayacağımıza göre, onun etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için kendimizi nasıl yöneteceğimiz konusunda gerekli çabayı göstermemiz gerekmektedir. İşte bu çabanın adı ‘zaman yönetimi’ dir (Alay ve Koçak, 2003; Sayan, 2005; Çağlıyan ve Göral, 2009).

Sullivan ve Decker’e göre ‘zaman yönetimi’ kavramı yanlış kullanılmaktadır. Onlar için yönetilen şey zamanın nasıl kullanıldığıdır (Boduç, 2016).

İnsanlar çok kısıtlı zamanlarda birçok işi yapmak zorunda kalmaktadır. İşlerinin zamanında bitirilmemesi zaman kavramının önemi konusunda insanları düşünmeye yöneltmektedir. Önceden zaman planlama olarak algılanmasına rağmen daha sonra yoğun bir şekilde çalışanların zamanlarını daha iyi organize etmelerine yardımcı olmuş ve dünyaya yayılmıştır (Aydın ve Koçak, 2016).

Günümüzde zaman yönetimi yöneticilerin ve çalışanların sahip olmaları gereken beceriler ve başarılarının belirleyicisi olarak büyük önem taşımaktadır. Zamanın yanlış kullanımı veya yetersizliği hemen hemen her meslek grubunda stres faktörü olmasına neden olmaktadır. Etkili bir şekilde kullanılmaması insanların yaşam dengesini bozmakla birlikte onların yapmaları gereken işlere daha az zaman ayırmalarına neden olmaktadır. Bu durum kişilerde işbirliği yaptıkları bireylerde stres, performans yetersizliği veya düşüklüğü, iş yükünde artış ve yaptığı işten tatmin olamama gibi bazı olumsuzluklara neden olmaktadır (Eldeleklioğlu, 2008; Aydın ve

Koçak, 2016; Boduç, 2016).

İnsanlar, toplumlar ve örgütlerin çalışma ortamlarında sınırlı zamanda birçok işi yapmak durumunda kalması; zaman yönetiminin kişisel gelişim konularından biri olduğu ve yalnızca çalışma hayatını değil tüm yaşamı verimli ve etkili hale getirmede önemli rolü olduğunu göstermektedir (Sugötüren, 2011).

Zaman yönetiminden ortaya çıkarmamız gereken sonuç, insanların zamanlarını arttırmaları veya çoğaltmaları değildir. Çünkü zaman, çok çalışarak artırılabilir bir kaynak değildir. Kişiler sınırlı zamanlarda yapılan işlerin içeriğini artırarak zamanlarını etkili ve verimli bir şekilde kullanabilirler (Çağlıyan ve Göral, 2009; Eldeleklioğlu, 2008).

Zaman kavramının gelişmemiş olmasının nedeni, zamanı kullanmaya karşı uygulanan yanlış alışkanlıklar, kaygı ve özgüven eksikliğidir. Yapılacak işleri erteleme, hafife alma, güven fazlalığı veya güvensizlik, mükemmeliyetçilik zaman yönetimini engellemektedir (Eldeleklioğlu, 2008; Alay ve Koçak, 2016).

Zaman yönetiminde temel düşünce; kişilerin daha verimli olmalarını sağlamak için günün her saatinin planlanmasıdır. Bu da zamanın, amaçları, hedefleri ve sosyal hayatın içerdiği faaliyetleri bir arada yürütebilecek bir şekilde planlanması anlamına gelmektedir. Bu konudaki başarı kriterleri sadece hedefe ulaşmak değil, hedefe en hızlı şekilde ulaşmak anlamına da gelmektedir (Eldeleklioğlu, 2008; Alay ve Koçak, 2016).

4.2. TARİHÇE

Zaman yönetimi kavramı 1970'lerin başlarında Danimarka'da işgücünün ve iş yoğunluğunun fazla olduğu sektörlerdeki yöneticilerin zamanlarını daha iyi kullanmalarını organize etmek amacıyla ortaya çıkmıştır. Zamanı doğru ve etkin kullanmanın kökeni, işlerin bölümlere ayrılarak yapılmasını inceleyen Adam Smith ve bilimsel yönetim yaklaşımlarını inceleyen Frederick Winslow Taylor'a kadar dayanmaktadır (Roy, 2005).

Zaman yönetiminin en bilinen ve önemli temsilcileri; 1972 yılında "The Time Trap: The Managing Your Way Out" (Zaman Kapanı) kitabını yazan Alec Mackenzie ve 1973 yılında "How to Get Control of Your Time and Your Life"

(Zamanınızın ve Hayatınızın Kontrolünü Nasıl Kazanabilirsiniz) kitabını yazan Alan Lakein olarak kabul edilmektedir (Alay ve Koçak, 2003).

4.3. ZAMAN TÜRLERİ

Zaman algısı, zaman aralıklarını hesap etme, güneşin konumuna bakarak yaklaşık zamanı tahmin etme, zamanın geçiş hızını değerlendirebilme, yani zamanın farkında olma yetisidir. Yaşamımızı zaman değil, aslında zaman algısı yönetir (Demirtaş, 2007; Yetmen, 2014).

4.3.1. Biyolojik (İçgüdüsel) Zaman

Yaşayan her canlının belirli bir sisteme göre kurulmuş biyolojik bir saati vardır. Biyolojik zaman alışkanlıklarımıza göre oluşan ve yaşantımızı programlayan zaman türüdür. Her canlı için farklı bir şekilde işlemektedir. İnsanları uyuma, yemek yeme gibi günlük hayati fonksiyonlarını vücut saati aracılığı ile yapar. Buna biyolojik saat denir. Biyolojik saat yalnızca bedensel işlevlerin ritmini belirlemekle kalmayıp yıl boyunca ona ne yapması gerektiğini de söyler (Sayan, 2005; Andıç, 2009).

4.3.2. Psikolojik Zaman

19. yy'da Kant'ın zamanı, fiziksel dünyanın deneyimlenmesine yardımcı olan zorunlu bir yapı olarak insan belleğindeki formlardan biri şeklinde tanımlaması psikologların dikkatini çekmiştir. Zaman, yaşadığımız hayatın can alıcı boyutlarından biridir. Psikolojide nesnel zaman kavramı, bir olayın zamanını veya iki olay arasında geçen süreci belirlemek, olayların sürelerini karşılaştırmak ve nesnelere hareketlerini tanımlamak için kullanılan ölçme sisteminin bir parçası olarak kabul edilebilir (Sayan, 2005; Andıç, 2009).

Psikolojik zaman aynı zamanda hissedilen zamandır. Ölçülmesi ve anlaşılması oldukça zordur. Psikolojik zaman, gerçek zamanın insanlar üzerindeki fiziksel etkilerine bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Aynı sürede gerçekleştirilen bir olay, kısa veya uzun şekilde tanımlanabilir. Eylemin oluş süresi aynı olmakla birlikte algıdaki değişkenlikler zamanı kısa veya uzun olarak hissetmemize sebep olmaktadır (Sayan, 2005; Andıç, 2009).

4.3.3. Gerçek Zaman

Gerçek zaman objektif zaman, saate bağılı olan, takip edebildiğimiz, gerçek, ölçüme dayanan zamandır. Gerçek zaman kavramı herkes için sabittir. Zaman yönetimi açısından yönetilmesi gereken zaman gerçek zamandır. Plan, program, iş akışı, çalışma temposu, koordinasyon, işe başlama ve işten ayrılma gibi yönetsel faaliyetler gerçek zaman içinde gerçekleşir. Kısaca objektif zaman etkinliklerin, planının ve organizasyonun yapıldığı zaman çeşididir (Sayan, 2005; Andıç, 2009).

4.3.4. Yönetsel Zaman

Yönetsel zaman; çalışma hayatı ile ilgili olan zaman kavramıdır. Günümüzde verimli ve etkin bir hizmet/üretim sunumu için yönetsel zamandan yararlanılmaktadır. Böylece kurumların performans ve verimliliği artırılmaya çalışılmaktadır. Yönetsel zaman kurumlarda verimliliği ve etkinliği belirleme gücü olan tek kaynaktır (Güçlü, 2001; Sayan, 2005; Andıç, 2009).

Yönetsel zaman örgütün hedefine ulaşabilmek için harcadığı zaman olarak da tanımlanabilir. Zaman yönetiminin en önemli kaynaklarından fakat kullanımı en kötü ve sınırsız harcanılan kaynağıdır (Güçlü, 2001; Andıç, 2009).

4.4.ZAMAN YÖNETİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Zaman yönetimini etkileyen faktörler kişiden kişiye farklılık göstermekle birlikte genellikle, kişilik yapısı ve çalışma koşulları, kişinin yetenekleri, sosyal ilişkiler ve kültürel özellikler, bilgi sistemleri ve iş dışı sosyal yaşam olarak sıralanabilir. Ayrıca yapılacak olan işin çokluğunun da etkisi bulunmaktadır (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.4.1. Kişilik Yapıları ve Çalışma Alışkanlıkları

Zamanını iyi kullanmak isteyen kişinin öncelikle kendini denetleyebilmesi ve kendini iyi tanıması gerekmektedir. Bireylerin doğuştan, aldığı eğitimden veya

yaşadığı çevreden kazandığı alışkanlıklardan dolayı bazı farklılıklara sahip olması doğaldır. Bu farklılıklar sonucunda kazanılan çalışma alışkanlığı ve kişilik yapısı zaman kullanımında önemli bir etkiye sahiptir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

Kişilerin plansız ve dağınık çalışması, kendini denetleyememesi, aceleci davranması, bir iş bitmeden diğerine başlaması, başkalarına fazla güvenmesi, işi yaparken fazlaca oyalanması, işleri erteleme, etkisiz iletişim kurması, kararsız bir kişiliğinin olması, hayır demeyi bilmeme gibi kişisel özellikler zaman kaybına neden olan faktörlerdendir. Zamanı verimli ve etkin kullanmak isteyen bir bireyin, olumsuz alışkanlıklarından kurtulması gerekmektedir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.4.2. Kişinin Yetenekleri

Yetenek sözcüğü herkes tarafından farklı tanımlanmaktadır. Kişilerin; iletişime açık olma, analitik düşünme, karar verme gibi kavramsal yeteneklere sahip olması gerekmektedir (Sayan, 2005; Alayoğlu, 2010).

Yetenek yönetimi, işletmenin ihtiyaçlarına göre doğru kişilerin, doğru zamanda, doğru işler ve uygulamaları yapabilmelerinin sağlanması olarak tanımlanır.

Kurumun karşılaşılabileceği zorluklarla baş edebilmesi, hedeflerine ulaşabilmesi için, ihtiyaç duyduğu yetenekler ile mevcut yetenekleri karşılaştırılan sistematik boşlukları kapatan yapı olarak da tanımlanabilir. Merkezinde 'insan kaynağı' nın yer aldığı bir yönetim sürecidir (Sayan, 2005; Alayoğlu, 2010).

4.4.3. Sosyal İlişkiler ve Kültürel Özellikler

Çalışma arkadaşlarıyla yapılan gereksiz konuşmalar, telefonlar ve mektuplar zamanı olumsuz yönde etkilemektedir. Bir diğer faktör kültürel özelliklerdir. Kültürel özellikler zamanın etkin ve verimli kullanılmasını etkileyebilmektedir. Gelen ziyaretçilerin kendileri gitmek istediği zaman gitmesi, telefon konuşmalarında konuşmanın bitirilmesinin arayan kişiye bağlı olması gibi durumlar buna örnek verilebilir. Yakın çevre ve dostların isteklerini kıramamakta zaman kaybettirici önemli faktörlerden biridir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.4.4. Yönetim Anlayışından Kaynaklanan Zaman Kayıpları

Yöneticinin kurumu yönetme anlayışından kaynaklanan sorunlardır. Zaman kayıplarının temel faktörleri olan planlama, örgütleme, yürütme ve denetimin tam olarak yerine getirilmemesinden kaynaklanabilir. Kurumun amacının açık olmaması, yapılacak işlerin planlı olmaması, karar verme faktörlerine önem verilmemesi, çalışanlar arasında yeterli işbirliğinin sağlanmaması, emir-komuta zincirinin işlememesi, görev ve iş tanımlarının yapılmaması, çalışanlar arasında gruplaşma ve çatışmanın var olması bu duruma örnek verilebilir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.4.5. Bilgi Sistemleri

Bilgi sistemleri; kurumlarda veya işletmelerde karar vermeyi kolaylaştıran, kontrolün desteklenmesi için bilgilerin toplanması veya dönüştürülmesi, saklanması, işlenmesi ve dağıtımını sağlayan birbiriyle ilişkili bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Bilgi sistemleri diğer sistemlerden farklıdır. En önemli özelliği, iş görenlerin faaliyetlerine ve performans fonksiyonlarına odaklanmış olmasıdır. Bu konuda geliştirilmiş, kişilerin istedikleri zamanda doğru, güvenilir ve güncel bilgilere en hızlı bir şekilde ulaşabilmelerine yardımcı olan birçok elektronik sistem bulunmaktadır. Diğer yandan bu sistemler doğru kullanılmadıkları zaman birer zaman tuzağı haline dönüşebilmektedir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014; Aydın ve Koçak, 2016).

4.4.6. İş Dışı Yaşam

Her çalışanın iş dışı bir yaşamı ve sosyal çevresinin olması kaçınılmazdır. Kişilerin ailesine, eş ve dostlarına zaman ayırarak onlara karşı olan sorumluluklarını da yerine getirmesi gerekmektedir. İş ve iş dışı yaşamına zaman ayırmayı dengeleyebilen bir çalışan iş yaşamında da başarılı olabilmektedir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.5.ZAMAN YÖNETİMİNİN AMACI

Zaman yönetiminde temel amaç, bireyin kendisini ve işlerini o zaman süresi içinde istenen düzeyde planlamasıdır. İhtiyaçları belirlemek, bunları karşılamak için gerekli olan hedefleri oluşturmak, öncelikli hedefleri ve işleri belirlemek, zamanı

planlamak, programlamak ve listelemek yolu ile uyumlaştırmaktır. Zaman yönetimi iş akışını düzenlemeyi amaçlar. Kişilerin, özellikle de yöneticilerin zamanlarını en uygun ve doğru bir şekilde kullanmalarını sağlamaktadır (Uyaniker, 2014; Karatepe, 2015).

Özer ve ark. zaman yönetiminin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır;

- Zamanlarını daha iyi planlama ve yönetme konusunda yöneticiler ile çalışanlara rehber olmak,
- Arzu ve gereksinimler doğrultusunda zamanın denetlenmesini sağlamak,
- Hedeflere ulaşmada zamanın etkili kullanılmasını sağlamak,
- Rastgele veya spontan gelişen olayları yönetmek,
- Stratejik düşünerek yarının işini bugünden halletmek,

Zamanı etkili yönetmek ya da kullanabilmek, beceri ve kararlılık gerektirmekle beraber her anı belli amaçlar doğrultusunda plan yaparak ekonomik bir şekilde kullanmak anlamına gelmektedir. Zamanın bu şekilde etkin kullanımının faydaları vardır. Bunlar (Örücü ve ark. 2007; Özer 2010; Küçükaltan ve ark.2013);

- Kısa zamanda bir çok sayıda iş gerçekleştirilebilir,
- Verimlilik ve kalite artar böylece rekabet avantajı sağlanır,
- Daha çok boş vakit elde edilir,
- Ekip içi motivasyon ve sorumluluk duygusu artar,
- İş performansı ve memnuniyeti artar,
- Zaman israfı önlenir,
- Aşırı iş yükü nedeniyle ortaya çıkan stres azalarak başarıya katkıda bulunulur, böylece hem özel hayat hem de iş hayatının dengelenmesi sağlanmış olur,

Zaman yönetimi, zamanı ihtiyaçlarımız ve isteklerimiz doğrultusunda kontrol altında tutmayı hedefler. Diğer bir deyişle zaman yönetimi, zamanın kullanılmasını etkileyen kişi ve olayları yönetmek, zamanı olması gerektiği gibi kullanabilmeyi sağlayacak koşulları yerine getirmektir (Uyaniker, 2014).

Zaman yönetimi kurumlarda değişimin yönetilmesi açısından da önemli bir kavramdır. Çoğu zaman değişime karşı direnme, değişimin zamansız yapılmasından kaynaklanmaktadır (Başak ve ark., 2008).

Zamanı etkin kullanmayı bilen ve yönetebilen kişiler kendi hayatlarını istedikleri gibi yönlendirebilirler. Bunun tam tersi durumlarda ise zaman bize hükmeder ve o zaman hayatımıza başkaları hakim olur ve yönlendirir (Başak ve ark., 2008; Uyaniker, 2014).

Zamanı iyi yönetmek kişisel anlamda; kariyerini daha iyi planlamayı ve geleceğe daha iyi hazırlık yapmayı, daha fazla bilgi öğrenmeyi ve daha fazla okumayı, yeni fikirler yaratmayı, yeni gelişmeleri ve teknolojiyi takip etmeyi, aile ve diğer insanlara daha fazla zaman ayırmayı, eğlenilmeyi, dinlenmeyi, düşünme, ve yeni hedefler koyup projeler başlatmayı sağlamak için fırsatlar sağlamaktadır (Başak ve ark., 2008; Uyaniker, 2014).

4.6. ZAMAN KULLANIMINI ANALİZ ETME

Etkili bir zaman yönetimi için, gerçek zaman kullanımını kaydetmekten geçer. Zaman yönetimi sürecinin en önemli aşaması zamanın nereye harcandığının bilinmesidir. Zaman analizi için zaman cetvelleri kullanılmaktadır. Bunlar günlük olarak hazırlanan bir zaman diliminde faaliyet, saat ve harcanan zaman olarak değerlendirilmektedir. Günümüz başladıktan sonra yapılan her işi zaman cetveline başlama ve bitiş saatleriyle birlikte yazılmaktadır. Harcanan zaman cetvelin sağ bölümüne kaydedilmektedir. Yapılan işler kişiden kişiye göre değişir ve artar. Ayrıca zaman cetvelinde tahmini sürede belirtilebilir. Böylece yapılacak işin alacağı zamanı tahmini olarak yazılarak, tahminle gerçek zaman arasında karşılaştırmalar yapılabilir (Çelik ve Akatay, 2007).

Zaman analizinde zamanın nasıl kullanıldığının bilinmesi çok önemlidir. Zaman kullanımının zamanı kullanacak kişinin rolüne uygun olması, uygulama esnasında uygun ve akıllı bir şekilde kullanılması ve işlerin sorumluluğunun doğru kişiye verilmesi önemlidir. Zamanımızı en iyi şekilde yönetebilmemiz için zamanımızı nereye ve nasıl harcadığımızı bilmemiz gerekir. Çoğunlukla bireyler ne yaptığının ve ne kadar sürede yaptığının farkında olmayabilir. Zamanın nereye ve ne şekilde harcandığını belirleyebilmek için, zamanı analiz etmek gerekmektedir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

Zaman kullanımını analiz etmenin en iyi yolu, 24 saati 15 dakikalık dilimler haline bölüp bir hafta boyunca yapılan bütün işleri, işlerin sürelerini kaydetmektir. Buradan elde edilen bilgiler, zamanı kendimiz mi çevresel etmenler mi ya da yoksa alışkanlıklar mı kontrol ediyor sorusunun cevabını verecektir. Böylece hangi işler için ne kadar zaman harcadığı ortaya çıkacak, yapılacak olan işler düzenlenerek daha iyi olmaları sağlanacaktır. Zaman yönetimini kontrol etmenin en iyi yolu kullanılan zamanı planlamak ve kaydetmektir (Sayan, 2005; Uyaniker, 2014).

4.7. ZAMAN YÖNETİMİ TEKNİKLERİNİ GELİŞTİRME

Zamanın kullanımı ve yönetimini daha etkili hale gelebilmek, kişisel ya da çevresel problemlerin üstesinden gelebilmek için zamanın etkili kullanılmasını engelleyebilen etkenlerin tespiti, kontrolü ve geliştirilmesi ve kişisel zaman bilincinin oluşturulması gerekmektedir. Bunun için zaman yönetimi yaklaşımları geliştirilmiştir (Sayan, 2005; Özer, 2012; Uyaniker, 2014).

Zaman israfına neden olabilecek kesintiler, ertelemeler, plansızlıklar, etkin olmayan toplantılar gibi unsurların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bunun için telefonun etkin kullanımı, yetki devrinin yapılması, doğru iletişim kurabilme, etkin toplantıların planlanması gibi yöntem ve çözüm önerilerinin uygulanması ve benimsenmesi gerekmektedir (Sayan, 2005; Özer, 2012; Uyaniker, 2014).

Gün içerisinde kullanılmayan zaman ertesi güne sarkamaz. Bu durumda sadece zamanın etkin kullanımı söz konusudur. Ancak kolaycılık ve çevreden etkilenme anlayışı bireylerin gerçekte kendileri için önemli olan işleri yapmaktan ziyade, başkalarının daha kolay ve iyi yapabildiği işlere yönelmelerine, gereksiz ve yanlış iletişim içerisinde olmalarına, yapılması gerekenleri önceden planlamak yerine zamanı geldiği zaman ya da son anda yapmaya çalışmalarına, kendilerini plansız bir şekilde günün akışına bırakmalarına neden olmaktadır. Dolayısı ile buda; zaman israfına ve bireylerin zamanın kendileri üzerinde baskı ve stres oluşturan bir etkene dönüşmesine yol açmaktadır. Tüm bu sebepler zamanın etkili ve verimli bir şekilde kullanılmamasından kaynaklanmaktadır (Sayan, 2005).

Zaman yönetimi üzerinde daha etkin hale gelebilmek için, kişisel yeterlilik ve eksiklikleri ya da çevresel koşullar sebebiyle zaman kaybına ya da zamanın etkili

kullanılmasına engel teşkil eden etkenlerin tespit edilmesi, kontrol edilmesi ve geliştirilmesi yani zaman bilincinin oluşturulabilmesi gerekmektedir. Bunun için ABC yaklaşımı, 101 Beceri yaklaşımı, kendini akıntıya bırak yaklaşımı, kendini toparla yaklaşımı, iyileştirme yaklaşımı, savaşçı yaklaşım, hedef belirleme yaklaşımı, sihirli araç yaklaşımı, zaman yönetiminde pareto ilkesi zaman akışının farkında olma, iş akışının planlanması, yetki devri, kişisel düzen, iletişim araçlarının etkin kullanımı, kesintilerin kontrolü, erteleme ve oyalanmaların engellenmesi, iş stresinin yönetimi, etkin toplantı yönetimi, süreç takibi ve analiz gibi çeşitli yaklaşım ve öneriler geliştirilmiştir (Yılmaz, 2002).

4.8. ZAMAN YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARI

Zaman yönetimi ile ilgili geliştirilen yaklaşımlar şunlardır (Uyanıker, 2014).

4.8.1. ABC Yaklaşımı

Bu yaklaşımda önceliklerin ve hedeflerin belirlenmesi, sıralanması önemlidir. Bu durumda bütün yoğunlaşma hedefler üzerine olduğu görülecektir. Bu yaklaşım öncelikli ileri belirlememiz, onları sıralamamıza ve düzene koymamıza yardımcı olur (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.2. Zaman Yönetimi 101 (Beceri) Yaklaşımı

Zaman yönetiminin aynı zamanda bir beceri olduğu fikrini ortaya koymaktadır. Zaman yönetimi için uzun veya kısa vadeli planlar yapma, hedefler belirleme, organize etme, kendi kendine motivasyon, yapılacak işleri sıralama, görev paylaşımlarında bulunma gibi öncelikleri ön planda tutar (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.3. Kendini Akıntıya Bırak (Uyum ve Doğal Ritimler) Yaklaşımı

Bu yaklaşım zaman yönetiminin olmaması gerektiği üzerinde duran bir yaklaşımdır. İnsanın kendini zamanın seyrine bırakarak, zamanın içerisinde kendini doğal akıntıyla bütünleştirmesi gerektiğini savunur. Bu yüzden zaman yönetimine uymayan bir yaklaşım türüdür (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.4. Kendini Toparla (Düzenli Yaşam) Yaklaşımı

Bu yaklaşım zaman yönetiminde ortaya çıkan bütün aksaklıkların ve sorunların düzenden kaynaklı olduğunu savunur. Etkili bir zaman yönetimi için düzensizliklerin ortadan kaldırılması gerektiğine inanır. Zaman yönetiminde etkili olacak nesne, görev ve insan kavramlarının düzenlemesine odaklanır (Alay ve Koçak, 2003; Andıç, 2009; Uyanıker, 2014).

Nesnelerin düzenlenmesinde çevredeki masa düzeni, bilgisayar ekranı, çalışma ortamı, dolaplar gibi düzenlemeler ön plandadır. Görev düzenlemede ise yapılacak olan işlerin en basitten karmaşığa doğru listelenmesi, kişilerin yapabileceği işlerin planlanması, görev değişikliği veya devri yapılması ve kişileri denetlemektir (Alay ve Koçak, 2003; Andıç, 2009; Uyanıker, 2014).

4.8.5. İyileştirme (Rehabilitasyon/Özbilinç) Yaklaşımı

Etkili ve verimli zaman yönetiminin önüne geçen mükemmeliyetçilik, kaynakları etkili kullanamama, aşırı detaycılık, işleri yarım bırakma, geçmiş başarısızlıklar, kolay etkilenme, başarısızlıktan korkma, psikolojik ve sosyolojik yetersizlikleri iyileştirme, yok etme felsefesini amaç edinen bir yaklaşım türüdür (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.6. Savaşçı Yaklaşım (Hayatta Kalma Ve Bağımsız Üretim Yaklaşımı)

Bu yaklaşımda bireylerin etkili ve birbirinden bağımsız bir şekilde çalışabilmesi için kendilerini çevreden ve diğer insanlardan uzaklaştırarak zamanını koruması veya gereksiz işleri başkalarına devredip etkin zaman yönetimi kullanması ön plandadır. Zamanın sorumluluklarını kişisel olarak üstlenip onları organize edebilmek, zamanı etkin ve verimli kullanabilmek için zamana sahip çıkmak olarak bilinir (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.7. Hedef Belirleme (Başarı) Yaklaşımı

Hedef belirleme yaklaşımı tam olarak ne istediğini bilerek amaçlar doğrultusunda çaba harcamak üzerine kurulmuş bir yaklaşımdır. Beceri yaklaşımı görüşünü savunur. Bu yaklaşım yapılacak olan işe yoğunlaşıp önüne çıkacak olan bütün engelleri aşarak hedefe ulaşma gücüdür (Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

4.8.8. Sihirli Araç (Sistem Ve Teknoloji) Yaklaşımı

Zaman yönetimi konusunda doğru araç ve gereçlerin kullanılması gerektiğini savunur. Kullanacağımız araç ve gereçler; işleri önceliklerine göre planlamamıza ve hedeflerimize kolayca ulaşabilmemizi sağlar (Andıç, 2009; Uyaniker, 2014).

4.8.9. Zaman Yönetiminde Pareto (Konsantrasyon/Yoğunlaşma) Yaklaşımı

Güç dengesizliklerinin olduğunu savunan yaklaşım türüdür. Sorunlarla beraber fırsatlarında olduğu durumlarda çabaların yoğunlaştığını savunur (Uyaniker, 2014).

4.9.ZAMAN TUZAKLARI VE ETKİN ZAMAN YÖNETİMİ TEKNİKLERİ

Zamanı etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmek için yalnızca zamanın nasıl kullanılacağını bilmek yetmez; ne gibi sorunlarla karşılaşabileceğimizi ve bunların nedenlerinin de bilmemiz gerekmektedir. Zamanın etkili bir şekilde kullanımını engelleyen faktörlere zaman tuzakları denir ve kişiler zaman yönetimini etkileyen, yapacağı işleri etkileyen ve zaman kaybına sebep olan her türlü faaliyeti kapsamaktadır. Aynı zamanda sosyal ilişkiler, kişisel ve kültürel özelliklerden kaynaklanan, zamanın kötü kullanılmasına sebep olan ve zaman kayıplarına yol açan faktörlere de zaman tuzakları denir (Kibar ve ark., 2014).

Zaman kaybettiren bu tuzaklar kayıpların belirlenmesi ve etkin zaman yönetimi açısından çok önemlidir. Gelecekte zamanı daha iyi kullanabilmek için geçmişimizde zamanı nasıl ve hangi durumlarda kaybettiğimizi bilmemiz gerekmektedir. Zaman kaybına yol açabilecek unsurlar; işleri bitirememek, kesintilere yer vermek, plansızlık, ertelemek gibi sebepler sayılabilir (Akatay, 2003; Özer, 2012).

Zaman tuzakları kişisel faktörlere bağlı zaman tuzakları ve çevresel faktörlere bağlı zaman tuzakları olmak üzere iki grupta incelenmektedir (Kibar ve ark., 2014).

Başlıca zaman tuzakları;

- Zaman akışının farkında olamama,
- Zaman tutanağı hazırlamama,

- İş akışının planlamasını yapmama,
- İşleri önceliklere göre saptamama,
- Verimsiz okuma,
- Ziyaretçiler,
- Kararsız kişilik yapısı,
- Erteleme,
- Bireysel ve kurumsal hedefleri belirleyememe,
- Amaçları belirleyememe,
- Öncelikleri ve öncelikli yapılması gereken işleri belirleyememe,
- Yetki devrinde bulunamama ya da gereksiz yetki devrinde bulunma,
- İşbirliği ve koordinasyon eksikliği,
- Kesintilerden vazgeçememe,
- İletişim araçlarının yanlış kullanımı,
- Kararsız kişilik yapısı,
- İş stresi ve baş etme yöntemlerini bilmeme,
- Kişisel düzensizlik,
- Süreç takibi yapmama,
- Öncelikleri belirleyememe,
- Kendini yönetmeyi bilememe,
- Hayır diyememe,
- Acelecilik ve analiz yapamama,
- Sorumlulukların bilinmemesi,
- Yeni fikirlere açık olmama,
- Eksik ya da kötü bir iletişime sahip olma, telefonda çok fazla zaman kaybetme,
- Aşırı derece mükemmeliyetçilik,
- Yapılacak işleri tamamlayamama,
- Merkezîyetçi yönetim anlayışına sahip olma,
- Çalışma ortamının sağlıksız olması,
- Zaman yönetim ve yaklaşım tekniklerini kullanamamadır.

Zaman tuzaklarına karşı alınacak her türlü önlem, zamanın daha iyi bir

şekilde kullanılmasını sağlayacak etkin zaman yönetimi tekniklerinin oluşturulmasını sağlamaktadır (Andıç, 2009; Uyaniker, 2014).

Zaman, geçmişten günümüze gelip, geleceğe doğru birbirini takip ettiği, bireylerin kontrolü dışında kesintisiz devam eden bir süreçtir. Bireylerin zamanlarını etkin olarak kullanabilmelerini sağlayacak yöntemler bulunmaktadır (Andıç, 2009; Akbeyik, 2013; Uyaniker, 2014; Boduç, 2016).

Zaman tutanağı hazırlama; zamanı daha etkin ve verimli bir şekilde kullanabilmek ve yönetebilmek için, zamanın nerede, nasıl ve ne şekilde harcandığının analizinin yapılması gerekmektedir (Andıç, 2009; Akbeyik, 2013; Uyaniker, 2014; Boduç, 2016).

Zamanı etkin kullanma yöntemleri olarak amaç ve hedeflerimizi belirlemek, masa düzeni ve dosyalama sistemi oluşturmak, iletişim araçlarını etkin kullanmak, yetki devrini yaygınlaştırmak ve etkin bir iletişim ağı kurmak gibi beş farklı metodolojiden bahsedilmektedir (Andıç, 2009; Akbeyik, 2013; Uyaniker, 2014; Boduç, 2016).

4.9.1. Amaç ve Hedefleri Belirlemek

Literatürde insanların, bulunduğu ya da erişmek istediği yerlere nasıl ve hangi yöntemleri kullanarak geleceği, bunun için bir amaç ve işbirliği gerektiği belirtilmektedir. Hedefi tespit etmek ve hedefe ulaşmak için zamanı etkin kullanmak şarttır. İşe hangi noktadan başlamamız gerektiği, başlarken hangi durumların yararlı, hangilerinin zararlı olduğu bilindiğinde işler daha çabuk sonuçlanmaktadır. Hedefleri tespit ederken; ilerlemek istenilen tarafa yönlendirme, yapılması gerekenleri hesaplama, yapılan işlerin gidişatını görme ve bu iş için ne kadar zaman gerektiğini hesaplamak gerekmektedir (Andıç, 2009; Akbeyik, 2013; Uyaniker, 2014; Boduç, 2016).

Kişiler zamanlarının ne kadar olduğunun bilincinde olmalı ve hangi işle ne kadar meşgul olacağını tespit etmelidir. Belirlenen hedeflere zorlanmadan ulaşmak için güç harcamak gerekmektedir. Kişinin ulaşmak istediği hedef için harcadığı güç o kişinin motivasyonunu daha da arttıracaktır. Bu nedenle amaçlar ve hedefler belirlenmeli, amaç ve bu amaç hedefler ölçülebilir olmalıdır (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

4.9.2. Masa Düzeni ve Dosyalama Sistemi Oluşturma

Dağınık masa düzeni her meslek grubunda yöneticiler ve çalışanları zaman konusunda ciddi anlamda zora sokmaktadır. Çalışanların aradıklarını zamanında ve bulmaya çalıştıkları yerde bulmalarını sağlayacak zaman yönetimi araçları mevcuttur. Zaman kaybını önlemek için masada gerçekten kullanılacak ve ihtiyaç duyulan şeyler bulundurulmalıdır. Bu sayede aranan evrağa veya işe ulaşmak kolaylaşacaktır. “Kişinin masası üzerinde bir şeyler sakladığı yer değil, çalışmalarını gerçekleştirdiği yerdir” (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

4.9.3. İletişim Araçlarını Etkili Kullanmak

Etkili iletişim kuramamak hem zaman kaybına yol açmakta hem de anlaşma gücüne yol açmaktadır. Bir kurumda ki çalışanların kendi aralarındaki iletişimi kadar yöneticileri ile olan iletişimleri de önemlidir. Çalışanların yöneticilerden, yöneticilerin çalışanlardan iletişim bağlamında kopuk olmaları zaman tuzağı olarak değerlendirilmektedir ve zaman yönetimi konusunda sorunları beraberinde getirmektedir (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

Bir iletişim aracı olan telefon, en çok zaman kazandıran araçlardan biri olduğu gibi, bilinçli kullanılmadığı durumlarda en çok zaman kaybına yol açan araçlardan biri haline gelmektedir. Etkili zaman yönetiminde amaç, telefonun zaman tuzağı haline dönüşmesini engelleyerek, çalışanın ilgisinin dağılmasını önlemektir (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

Telefon konuşmalarında zaman kaybına neden olmamak için yapılacak bazı uygulamalar Sabuncuoğlu ve Tüz tarafından şöyle ifade edilmiştir (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

- Nezaket sözlerini kısa tutmaya çalışın.
- Cevaplarınızın kısa ve kesin olmasına özen gösterin.
- Sizi arayan kişinin ne söylediğini dikkatle dinleyin, konuştuğunuz kişiye odaklanın.
- Eğer mümkünse telefonları cevaplama görevini başkasına devredin.
- Telefonun yanında mutlaka kağıt ve kalem bulundurun.
- Kelimeleri olduğu kadar ses tonunu da dinleyin. Ses tonu size karşınızdakinin duyguları hakkında ipuçları verecektir.

Karşınızdakinin söylediği her şeyi duyduğunuzdan emin olabilmek için telefonu en son siz kapatın (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

4.9.4.Yetki Devrini Yaygınlaştırmak

Yetki devri ile çalışanlar işleri paylaşarak ya da başkalarına vererek önemli işlere daha fazla zaman ayırabilirler. Çoğu çalışan iş yükünü tek başına taşımaya çalışır. Bu durumda zaman kaybı yaşanmaktadır. Yetki devri yaparak zamandan tasarruf edilmiş ve başka işlere zaman ayırmak için fırsat bulunmuş olur (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016; Andıç, 2009).

Yetki devri yapan kişiler, sadece kendi iş yükünü hafifletmek amacıyla değil, kendi altında çalışan astlarının iş yapabilme kapasitesini artırıp, onları iyileştirmek amacıyla tercih etmektedir. Yetki devri sayesinde sorunlar hakkında daha çabuk ve daha doğru kararlar alınmaktadır (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016).

4.9.5.Etkin Bir İletişim Ağı Kurma

İletişimi oluşturan öğelerin; kaynak, alıcı ve mesaj gibi iletişim ortamının doğması gerekli kurallardır. Başkalarıyla çalışabilmenin en önemli unsurlarından biri etkili iletişimdir. Hem bireyler hem de topluluklarla ilişkilerimizi sürdürmemizi ve işlerimizi tamamlamamızı sağlar. İletişimin etkin olduğunu anlamak için, mesajın alanının algıladığıyla gönderenin maksadının ne denli örtüştüğü ile ölçülür. Sonuç olarak önemli olan algılayanın ne anladığıdır. İletişimin etkili olabilmesi için uygun kişi, uygun zaman, uygun mekan ve uygun veriler sağlanmalıdır (Akbeyik, 2013; Boduç, 2016; Andıç, 2009).

İnsanoğlu zamanı kavramak daha sonra sahip olunan zamanı etkin ve verimli şekilde kullanmak zorundadır. Zaman kişiseldir, sınırlıdır, biriktirilemez, satılamaz ve diğer bütün kaynaklardan daha değerlidir (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyaniker, 2014).

Zaman çizelgesi hazırlamak, kullanılan zamanı belirlemek ve kontrol etmek kısaca zamanı ölçmek zaman tuzaklarıyla mücadele etmede bir başlangıç olacaktır. Günlük hayatta ve çalışma hayatında zamanı etkin ve verimli kullanmak oldukça zordur (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyaniker, 2014).

Zaman tuzakları nerden geldiği belli olmayan tehlikelerdir. En önemli tehdidi başarısızlıktır. Zaman tuzakları içine düşenleri yok etmeye başlar, alışkanlıkları

kurallar haline getirir. Çok çalışan değil etkin ve verimli çalışabilen başarılı olur.

Bunun içinde zamanı nasıl kullandığımız önemlidir. Gelecekte zamanı daha iyi bir şekilde kullanabilmek için geçmişte zamanımızı nasıl ve hangi durumlarda harcadığımızı bilmemizde büyük yarar vardır (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyanıker, 2014).

Günümüzde rastladığımız zaman tuzakları;

- Zaman akışının farkında olamama,
- Kesintiler ve kontrolsüzlük,
- Plansızlık,
- Bilgi yetersizliği ,
- İşbirliği ve koordinasyon eksikliği,
- Belirsiz hedefler,
- Araç gereç kullanımında yetersizlik,
- Kararsız bir kişiliğe sahip olma,
- İş stresi ve kriz yönetimini sağlayamama,
- Süreç takibi ve analiz yapamama,
- Çalışırken birden fazla işle aynı anda uğraşma,
- Öncelikleri belirleyememe,
- Acelecilik, aşırı sosyallik,
- Gruplaşma veya çatışmalar,
- Kendini yönetmeyi bilememe,
- Yeni fikirlere açık olmama,
- Mükemmelliyetçilik,
- Çalışma ortamının sağlıklı olması,
- Zaman yönetim yaklaşım ve tekniklerini kullanamama,
- Özdisiplin eksikliği, kişisel düzensizlik,
- Ertelemek,
- Yetki devrinde bulunmamak,
- Toplantılar,
- Kötü hizmetler,
- Ziyaretçiler,

- Telefonlar ve kötü haberleşme gibi bir çok şey hayatımızda zaman tuzakları olarak bilinmektedir. Zaman tuzaklarına karşı alınacak bütün tedbirler, zamanın daha etkili ve verimli kullanılmasını sağlayacak, zaman yönetimi tekniklerinin oluşumunu sağlamaktadır (Andıç, 2009; Özer, 2010; Uyaniker, 2014).

Zaman yönetimi, belli bir akış seyri olan zamanın yönetilmesi değil, kendimizi zaman içinde yönetmektir. Zamana hakim olabilmek, zamanı durdurmak, yavaşlatmak, hızlandırmak değil, zamanın nasıl harcandığının değerlendirilmesidir. Zaman yönetimi problemini azaltabilmek için kontrol edebileceğimiz zaman miktarının en üst düzeyde olmasını sağlamalıyız (Eldeleklioğlu, 2008; Andıç, 2009).

Günümüzde zaman tuzaklarıyla zaman yönetimi tekniklerini kullanarak baş edebiliriz. İş yaşamındaki kesintilerin denetlenmesi ve azaltılması, telefon görüşmeleri, ziyaretçiler, erteleme isteklerinin ve alışkanlıkların kontrol altına alınması, verimli toplantılar gibi zaman tuzakları zaman yönetimi teknikleri kullanılarak kontrol altına alınabilmektedir (Eldeleklioğlu, 2008).

Zamanın en az kaynak olduğunu düşünürsek, yönlendirilmediği takdirde başarılı olunamayacağı açıktır. Sahip olduğumuz zamanı verimli bir şekilde kullanıp kullanmamak bizim elimizdedir. Zamanı durdurmak veya tekrar başlatmak gibi bir şansımız olmadığına göre yapmamız gereken tek şey durdurulamayan ve akıp giden zamanı en iyi şekilde kullanabilmektir. Zaman tuzaklarına düşmeyen ve zamanı etkin kullanmayı bilen kişiler, zamanın etkisinden kurtulan kişilerdir. Zamanı etkisi altına alabilen ve zamanı yönetmeyi bilen kişiler, stratejik konuda öğrenme, düşünme ve üretime zaman ayırabilecekleri için başarıya yakın olacaklardır (Eldeleklioğlu, 2008).

4.10. HEMŞİRELİKTE ZAMAN YÖNETİMİ

Günümüzde son yıllarda yaşanan gelişmeler, sağlık bakımını, sağlık hizmetlerini ve bu hizmetlerde çalışan hemşire ve sağlık çalışanlarını etkilemiştir. Sağlık hizmetlerinde işbölümü yapmak ve uzmanlaşmak, meslekler içinde ve arasındaki yarışmayı arttırmıştır (Aştı, 2000; Sayıl, 1997).

Zamanı iyi yönetebilen hemşire ve diğer sağlık çalışanları, mevcut zamanda daha çok iş yapar ve zamandan tasarruf sağlar. Zamanı iyi yönetmeyi bilen

sağlıkçılar zamanın baskısını üzerinde hissetmez ve daha az gerilim yaşarlar. Böylece iş tatmini, verimlilik ve iş kalitesinde artış sağlanır, kişisel zaman ve çalışma yaşamı arasında denge kurulması kolaylaşır (Aştı, 2000; Sayıl, 1997).

Sağlık bakım sisteminde hemşirenin görev ve sorumlulukları gün geçtikçe artmakta ve değişmektedir. Hemşire bireye karşı olan sorumluluklarını mesleki eğitimle edindiği bilimsel bilgi ve becerilerini, etik kuralları, insan sevgisini ve insan haklarını göz önünde bulundurarak yerine getirir. Hasta bakımının yaratmış olduğu tedirginlikler, hasta ve hasta yakını ile iyi bir ilişki kurulması ve sürdürülmesi zorunluluğu, sağlık bakımı ve hemşirelik alanındaki yeniliklerin takibi, iş yükü, düzensiz ve fazla mesai saatleri, hasta yakınlarına karşı empati yapma ve belirsizlikler karşısında sorumluluk alma zorunlulukları, ekip içi çatışma, rol çatışmaları ve belirsizlikleri, otonom çalışmama ve zamanla mücadele edememe sağlık çalışanlarının karşılaştıkları zorluklardır (Aştı, 2000; Sayıl, 1997).

Hemşireler yoğun iş temposu ve çalışma koşulları sebebiyle zamanı nasıl yöneteceğini kestiremeyebilmektedir. Hemşirelerin zaman yönetimini bilmeleri ve etkili kullanabilmeleri öncelikle; mutluluk ve motivasyonlarını arttıracaktır. Bunun sonucunda hasta memnuniyetinin, hasta ve sağlıklı bireye verilecek olan bakım kalitesinin artmasına, hastaların iyileşme sürecinin hızlanmasına yardımcı olacaktır (Karatepe, 2015; Sayıl, 1997).

Kişiler için vazgeçilmez olan zaman kavramı, hastaneler ve sağlık kurumları içinde tıbbi ve genel yönetim açısından oldukça önemlidir. Genel yönetimde, maliyet yönetimi, hasta bakımına yardımcı hizmetler, arşiv, çamaşırhane, kırtasiye, yemekhane, muhasebe ve personel gibi faaliyetleri içerir. Tıbbi yönetimde ise; tıbbi personel ve hemşirelik hizmetleri yönetimi ile hastaların bakım ve tedavilerinin yapıldığı poliklinikler, acil servisler, ameliyathane, hasta bakım katları gibi tıbbi hizmet verilen bölümlerin yönetimini içerir (Boduç, 2016).

Sağlık çalışanları ve hastane yöneticilerinin zaman yönetimi yanında etkin liderlik becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. İyi bir yönetici elindeki imkanları ve zamanı en verimli kullanandır. Bahçecik ve arkadaşları (2004), hemşire ya da yönetici hemşirelerin daha az zamanda daha çok iş yapabilmeleri için zamanı verimli kullanmaları gerektiğini savunmaktadır. Bu çalışma hemşire, eğitimci hemşire ve yönetici hemşire gibi meslek gruplarında zaman yönetimi konusunda sık sık

sorunların yaşandığı belirtilmiştir. Sağlık kuruluşlarında hasta bakım ve ihtiyaçlarının karşılanması için zaman ve kaynakların iyi bir şekilde yönetilmesi önceliklerin belirlenmesi, yetki devri, etkin kayıt sistemi ve ziyaretçi yönetimi gibi konulara önem verilmesi ön plana çıkmaktadır. Ebrahim ve ark. yapmış olduğu çalışmada , zaman kaybını önlemenin ve zamanı kontrol etmenin; yönetsel yeteneklerin gelişmesine, insan kaynaklarının korunmasına, stresin azaltılmasına ve çalışanlar arasında zihinsel sağlığın ve iş tatmininin artmasına katkıda bulunduğu tesbit edilmiştir (Kıdak, 2011, Ebrahim ve ark. 2014, Özer, 2010).

Hemşirelik, büyük çaba gerektiren bir meslek olmakla birlikte, bakım kalitesi ve sağlık hizmetinin verilmesini etkileyen önemli bir güçtür. Hemşireler sağlık hizmet sunucularının en büyük grubunu oluşturmaktadır. Hemşirelik mesleği doğası gereği hasta bakımı ile ilgili birçok işi aynı zamanda yapıp, bazı kararları da aynı anda vermek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle hemşirelik mesleğinde zaman yönetimi çok önemlidir (Said, 2013; Ebrahimi ve ark.2014).

Hemşirelik mesleğinin beraberinde, stresi ve mesleki birçok zorlukları getirmesi, zaman yönetiminin önemini daha da arttırmaktadır. Hemşirelerin günlük planlamaları için zaman ayırmaları gerekmektedir. Planlama ve öncelikleri belirleme ile hemşireler yapılan işlerde zamanlarını daha iyi yönetebilir ve hastalara daha iyi bakım verebilirler. Kötü bir planlama hemşirelerin hasta bakımlarında aksaklıklara neden olabilmektedir. Servis hemşiresinin günlük planlaması da hasta bakımını planlamak, bakımda kullanılacak malzemeleri, tıbbi gereçleri ayarlamak, hastanın değerlendirilmesinde kullanılan yöntem ve zamanlamayı belirlemek, ilaç yönetimi, ağrı yönetimi, özel bakım işlevleri ve gün içinde yapılan uygulamaların dokümantasyonu gibi faaliyetler yer almaktadır. Hemşirenin tüm bu işlevleri yerine getirirken zaman yönetimi ön plana çıkmaktadır (Boduç, 2016).

Aşağıdaki öneriler hemşireye işini planlamada yardımcı olmaktadır (Marquis ve Jorgensen, 2000).

- Bir işe başlamadan önce gerekli olan tüm malzeme/ ekipmanını toplamak. Bir işi kafamızda parçalara ayırmak işi bitirmek için gerekli olan ekipmanın faaliyet öncesi tespit edilmesine yardımcı olur.
- Aynı konumda bulunan grup aktivitelerini planlamak. Eğer uzun süreli mesafeli bir koridorda yürüyorsanız hemşire bankosuna gitmeden önce

oradaki bir takım işleri yapmaya çalışmak. Eğer evde bakım hemşiresi iseniz coğrafi olarak aynı yerde bulunan hastaların ziyaret edilmesi seyahat süresini kısaltıp hastalara ayrılan süreyi arttırır.

- Zaman tahminlerini kullanma. Örneğin bir intravenöz tedavinin tamamlanması 30 dk. zaman alıyorsa bu zaman içinde 30 dk.'da tamamlanacak başka bir aktivite planlayın.
- İşlem tamamlandıktan sonra en kısa zamanda hemşirelik girişimlerini belgeleme.
- İş zamanında bitirmeye gayret etme.

Zaman yönetimi stratejilerini yazan ve tartışan bir çok araştırmacı ve yazarlar, İş yerinde zaman yönetimi için beş ipucu önermektedir (Said, 2013).

Bunlar;

- Görevleri öncelik sırasına koyma
- İşleri tek seferde doğru yapma
- Zaman kaybetmeme (zamanı boşa harcamama)
- Yetki devrinde bulunma
- Ertelemekten kaçınma

Zaman yönetiminin yukarıda belirtilen ortak alanlarına odaklanmak zaman yönetimine ve yapılan işler için harcanan zamanı azaltır. Öncelikler için bir listenin oluşturulması, önemli veya acil olan işleri ayırt etmemizi sağlar. Görevlerin ve yapılacak işlerin yürütülecek şekilde ayarlanması zamandan tasarruf edilmesini sağlar, ertelemeleri en aza indirir. Devredilebilecek görevlerin en uygun personele verilmesi harcanan zamanı azaltır.

Jones zaman yönetimi için bazı ip uçları vermiştir;

- İşinizi planlamak için erken gelin. Böylece asla geç kalmazsınız.
- Yapılması gereken işleri listeleyin. Bu aklınızdaki işleri kağıda taşıyacaktır böylece beyin hacminizi başka bir şey için kullanabilirsiniz.
- Kategoriler kullanarak hasta bakımını öncelik sırasına koyun, her şeyi yazın, tamamladığınız maddeleri listeden silin ve gün boyunca gelişen olayları önem sırasına göre yeniden sıralayın.
- Her bir iş için gereken zamanı tahmin edin.

- Farklı görevler için gereken zamanın farkında olun.
- Planlanmış faaliyetler ve hatalar için zaman ayırın, aksi halde zaman kaybı olacaktır.
- Hayır demeyi öğrenin.
- Özel hayatınızı düzenleyin.

İyi bir zaman yönetimi sadece hastalara yarar sağlamaz hemşirelere de şu yararı sağlamaktadır.

- Görevleri öncelik sırasına nasıl koyacağını bilmek, her bir vardiyada stres düşürücü olarak büyük bir fark yaratabilir.
- Hemşirelerin işlerini yönetmeye yardımcı olur.
- Stres ve tükenmişlik hissetmeden hemşirenin ailesi ile birlikte vakit geçirmesini sağlar.

Sonuç olarak var olan koşulları ve kişileri suçlamak kolaydır. Ancak kişi kendi zamanından sorumludur. Eğer insanlar zaman yönetimi ve faydalarını kullanmazlar ise bilim ve teknolojinin hizmetlerinden faydalanamazlar (Boduç, 2016).

Hemşirelikte zaman yönetimini olumsuz olarak etkileyen bazı faktörler vardır bunlar;

- Mükemmelliyetçilik; hemşirelik mesleğinde sık görülen bir kişilik özelliğidir. Mükemmel olmayı istemek bir işi doğru yapmayı arzulamaktan farklı bir kavramdır. Mükemmelliyetçilik hata yapma korkusu ile gereksiz gecikmeye yol açabilir veya hemşirenin bir işi tam doğru yapmak için tekrar tekrar aynı işi yapmasına sebep olabilir. Her iki durumda da daha iyi bir sonuç ortaya çıkmayabilir.
- Ertelemek; genellikle zamanın etkili ve verimli bir şekilde kullanımına engel olan bir davranış tipidir. Hemşireler işlerin yapılması gereken zaman dilimi içerisinde ne kadar uygun çalışıldığını bilmeleri ve ekip çalışması sağlamaları gerekmektedir.
- Öncelik belirlemeyi bilememe; kişinin etkili bir zaman kullanıcı olmasını engelbilmektedir. Hemşireler kısa ve uzun vadeli hedeflerle her bir aktivite için aciliyet ve önemi göz önünde bulundurarak, önceliklerini, 'önemlilik ve aciliyet' çizelgesini oluşturmalıdır (Sayan, 2005).

4.11. HEMŞİRELİKTE ZAMAN YÖNETİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Zaman yönetiminin ortak alanlarına odaklanmak her bir iş için harcanan zamanı azaltır. Yapılacak olan işlerin önceliklerin belirlenmesi ve liste oluşturulması, gün içerisinde önemli ve acil olan işleri ayırt etme yeteneği gerektirir. Yapılacak olan işlerin yürütülecek şekilde planlanması zamandan tasarruf edilmesini sağlamak ve ertelemeyi en aza indirmektedir. Devredilebilecek görevlerin en uygun personele devredilmesi boşa harcanan zamanı azaltmaktadır (Boduç, 2016).

Zaman yönetimi iş gücü performansı ve profesyonel hemşirelik uygulamalarında önemli bir husus olduğundan hemşireler zaman yönetiminin farklı yöntemlerini kullanmaktadırlar. Hemşirelikte zaman yönetimi becerilerini kullanmak, hemşirelerin çok çalışmak yerine planlı çalışmalarını sağlar. Hemşirelerin uygulamalarda her bir aktivite için ne kadar zaman harcadığı, yönetici hemşirelerin planlama yapması ve görev dağılımı için kullandığı zaman önemlidir (Boduç, 2016).

Jones zaman yönetimi için bazı ip uçları vermiştir bunları şu şekilde sıralayabiliriz;

- İşinizi planlamak için erken gelin. Böylece asla geç kalmazsınız.
- Yapılması gereken işleri listeleyin. Bu aklınızdaki işleri kağıda taşıyacaktır böylece beyin hacminizi başka bir şey için kullanabilirsiniz.
- Aktivitelerinizi önceliklendirin. Kategoriler kullanarak hasta bakımını öncelik sırasına koyun, her şeyi yazın, tamamladığınız maddeleri listeden silin ve gün boyunca gelişen olayları önem sırasına göre yeniden sıralayın.
- Her bir aktivite için gereken zamanı tahmin edin .
- Farklı görevler için harcanan zamanın farkında olun.
- Planlanmış faaliyetler veya hatalar için zaman ayırın, aksi halde zaman kaybı olacaktır.
- Hayır demeyi öğrenin.
- Özel hayatınızı düzenleyin.

İyi bir zaman yönetimi sadece hastalara yarar sağlamakla kalmaz aynı zamanda hemşirelere de aşağıdaki yararları sağlamaktadır (Boduç, 2016).

- Görevlerinizi öncelik sırasına göre nasıl konacağının bilinmesi stresi azaltacak bir fark olacaktır.
- Hemşirelerin yapılacak işlerini yönetmeye yardımcı olacaktır.
- Stres ve tükenmişlik hissetmeden hemşirenin ailesi ve arkadaşları ile birlikte vakit geçirmesini sağlayacaktır.

Katey ve Torres zamanı yönetmeyi öğrenmek hakkında şöyle demişlerdir: “Zaman yönetiminin esası, bazı şeyleri ilk, diğerlerini ikinci ve daha diğerlerini üçüncüye koymaktır. Hedefleri belirlemek, hedeflerimizin önceliklerini ve önem sırasını belirlemek daha sonra bunları yerine getirmek için zaman planı geliştirmeyi gerektirmektedir. Zamandan iyi faydalanabilmek için faaliyetlerimizi kontrol etmemiz gerekmektedir. Zamanı yönetmeyi bilmek kendimizi yönetmeyi bilmek anlamına gelmektedir” (Boduç, 2016).

4.12. ZAMAN YÖNETİMİNDE KULLANILAN ÖLÇEKLER

4.12.1. Zaman Yönetimi Ölçeği

Zaman Yönetimi Ölçeği; 1991 yılında Britton ve Tesser tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinali toplam 35 maddeden oluşmakta olup, toplam skor 52 ila 123 (ortalaması 91, standart sapması 14) arasında değişmiştir. Bu ölçeğin; kısa dönem planlama (short-range planning), zaman tutumları (time attitudes) ve uzun dönem planlama (long-range planning) olmak üzere üç boyutu vardır. Ölçeğin Türkiye için geçerlilik güvenirlik çalışması ise 2002 yılında Alay ve Koçak tarafından yapılmıştır. Türkçeleştirilen Zaman Yönetimi Ölçeği’ndeki madde sayısı 27 olup ölçek toplam puanı 5-135 arasında değişmektedir. Türkçeleştirilmiş ölçek; Boyut 1: Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama), Boyut 2: Zaman Tutumları ve Boyut 3: Zaman Harcattırıcılar olarak üç boyuttan oluşmuş olup; Alay ve Koçak’ın (2002) çalışmasında toplam skor 47 ila 123 (ortalaması 86,68, standart sapması 13,21) arasında değişmektedir (Aydın ve Koçak, 2016).

Zaman Yönetimi Ölçeği’nde; olumlu sorularda Her zaman: 5, Sık sık: 4, Bazen: 3, Nadiren: 2, Hiç: 1 şeklinde düz puanlama; olumsuz sorularda ise Her zaman: 1, Sık sık: 2, Bazen: 3, Nadiren: 4, Hiç: 5 şeklinde ters puanlama 5’li Likert tipinde yapılmaktadır. Dolayısıyla yüksek skor; “zamanın daha iyi yönetildiği”

anlamına gelmektedir. Türkiye için geçerlilik güvenilirlik çalışmasında, ölçeğin Cronbach Alpha Katsayı Değeri 0,87, Zaman Planlaması boyutu için 0,88, Zaman Tutumları boyutu için 0,66 ve Zaman Harcattırıcılar boyutu için ise 0,47 bulunmuştur (Aydın ve Koçak, 2016).

4.12.1.1. Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama) Boyutu

Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama) boyutu; kısa ve uzun vadede zamanın nasıl planlandığını ölçmektedir. Bireyin; günlük, haftalık, dönemsel planlar yapıp yapmadığı, planlarındaki netlik, amaçlar ve öncelikler üzerinde durur. Bu boyutta; 16. madde ters puanlanmakta olup, diğer maddeleri düz puanlanan toplam on altı maddeden oluşmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği olumlu tutumu ifade etmekte olup, kısa ve uzun vadeli planlamanın iyi yapıldığını ifade eder (Aydın ve Koçak, 2016).

4.12.1.2. Zaman Tutumları Boyutu

Zaman Tutumları boyutu; bireyin zamanı kullanmaya yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarını ölçmeye yönelik bir ölçektir. Zamanın nasıl kullanıldığı, bu yönde kişinin kendi yeterlilik derecesinin farkında olup olmadığı, kişinin mi zamanı yoksa zamanın mı kişiyi yönlendirdiği, bireyin karar alabilme derecesini, asli işlerini engelleyen meşguliyetlere girme derecesi üzerinde durur. Boyutta; 1., 3., 4. ve 5. maddeler düz, 2., 6. ve 7. maddeler ters puanlanmakta olup, bu boyut toplamda yedi maddeden oluşmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği olumlu tutumu ifade etmekte olup, bireyin zaman tutumunun iyi olduğunun göstergesi olarak kabul edilir (Aydın ve Koçak, 2016).

4.12.1.3. Zaman Harcattırıcılar Boyutu

Zaman Harcattırıcılar boyutunda, bireyin zamanı boşa harcatan zaman tuzaklarına karşı durumu ölçülmeye çalışılmaktadır. Bireyin çalışma ortamındaki işleriyle özel işleri arasında denge kurup kuramadığı, fayda sağlamayacak boş işlere girip girmediği, rutin olarak yapması gereken işlerini son ana bırakıp bırakmadığı ve bu tutumlarının dereceleri üzerinde durur.

Bu boyut toplamda 4 maddeden oluşmakta olup, bu maddelerin tamamı ters

puanlanmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği de olumlu tutumu ifade etmekte olup, bireyin zaman tuzaklarına düşmemek konusunda iyi olduğunun bir göstergesidir (Aydın ve Koçak, 2016).

5. GEREÇ VE YÖNTEM

5.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE TİPİ

Bu araştırma hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeyi algılarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmış tanımlayıcı bir araştırmadır.

5.2. ARAŞTIRMANIN SORULARI

Bu araştırmada şu sorulara cevap arandı:

1. Hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki bilgi düzeyleri nedir?
2. Hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeyleri ile ilişkili sosyodemografik faktörler nelerdir?
3. Hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeyleri ile ilişkili çalışma yaşamına ilişkin özellikler nelerdir?
4. Hemşirelerin zaman yönetimi becerileri ile çalışma yaşamına ilişkin özellikleri arasında nasıl bir ilişki vardır?
5. Hemşirelerin hasta bakımında zaman yönetimini kullanma düzeyleri nedir?

5.3. ARAŞTIRMANIN YERİ

Araştırma 15.12.2016-31.01.2017 tarihleri arasında İstanbul il merkezinde bulunan özel bir hastanede çalışan hemşireler ile gerçekleştirildi.

5.4. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Çalışmanın yapıldığı tarih aralığında hastanede çalışan 151 hemşire araştırmanın evrenini oluşturdu. Araştırmada örneklem seçme yoluna gidilmedi. Evrenin tümüne ulaşıldı.

5.5. ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Çalışmanın gerçekleştirilmesi için etik kurul onayı (Ek 2) ve hastane başhekimliğinden kurum izni alındı (Ek 4). Çalışmada kullanılacak olan Zaman Yönetimi Ölçeğini Türk toplumuna uyarlayan Prof. Dr. Sema ALAY ÖZGÜL'den kullanım izni alındı (Ek 4). Veriler Hemşire Bilgi Formu ve Zaman Yönetimi Ölçeğinden oluşan anket formu (Ek 3) kullanılarak elde edildi.

Araştırma ile ilgili açıklama yapılarak hemşirelerden isimlerini belirtmeden anket formunu cevaplamaları istendi. Hemşirelerden sözlü ve yazılı bilgilendirilmiş gönüllü olurları alındı.

5.6. VERİLERİN TOPLANMASI

5.6.1. Veri Toplama Yöntemi

Veriler, 15.12.2016-31.01.2017 tarihleri arasında özel bir hastanede çalışan hemşirelerle gerçekleştirildi. Araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu yüz yüze görüşme yöntemi ile yaklaşık 10 dakikalık bir sürede tamamlandı.

5.6.2. Veri Toplama Araçları

Anket formu araştırmacı tarafından iş kanunu, iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliği, hasta ve çalışanların güvenliğinin sağlanmasına dair yönetmelikler ve ilgili literatür bilgileri taranarak hazırlandı. Anket formu 2 bölümden oluşmaktadır.

Bölüm 1. Hemşire Bilgi Formu; Literatür bilgilerinden (1,2,4,5) yararlanılarak hazırlanan bu formda sosyo-demografik özellikler, çalışma yaşamına ilişkin özellikler ve zaman yönetimi becerileri bilgi düzeyini sorgulayan 25 adet soruya yer verilmiştir.

Bölüm 2. Zaman Yönetimi Ölçeği; Bu ölçek 1991 yılında Britton ve Tesser tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin orijinali toplam 35 maddeden oluşmakta olup, toplam skor 52 ila 123 (ortalaması 91, standart sapması 14) arasında değişmiştir. Bu

ölçeğin; kısa dönem planlama (short-range planning), zaman tutumları (time attitudes) ve uzun dönem planlama (long-range planning) olmak üzere üç boyutu vardır. Ölçeğin Türkiye için geçerlilik güvenilirlik çalışması ise 2002 yılında Alay ve Koçak tarafından yapılmıştır. Türkçeleştirilen Zaman Yönetimi Ölçeği'ndeki madde sayısı 27 olup ölçek toplam puanı 5-135 arasında değişmektedir. Türkçeleştirilmiş ölçek; Boyut 1: Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama), Boyut 2: Zaman Tutumları ve Boyut 3: Zaman Harcattırıcılar olarak üç boyuttan oluşmuş olup; Alay ve Koçak'ın (2002) çalışmasında toplam skor 47 ile 123 (ortalaması 86,68, standart sapması 13,21) arasında değişmektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği'nde; olumlu sorularda Her zaman: 5, Sık sık: 4, Bazen: 3, Nadiren: 2, Hiç: 1 şeklinde düz puanlama; olumsuz sorularda ise Her zaman: 1, Sık sık: 2, Bazen: 3, Nadiren: 4, Hiç: 5 şeklinde ters puanlama 5'li Likert tipinde yapılmaktadır. Dolayısıyla yüksek skor; "zamanın daha iyi yönetildiği" anlamına gelmektedir. Türkiye için geçerlilik güvenilirlik çalışmasında, ölçeğin Cronbach Alpha Katsayı Değeri 0,87, Zaman Planlaması boyutu için 0,88, Zaman Tutumları boyutu için 0,66 ve Zaman Harcattırıcılar boyutu için ise 0,47 bulunmuştur.

Bu çalışmada da genel güvenilirlik ve alt boyutların güvenilirliği için Cronbach's Alpha katsayısı hesaplandı. Yapılan istatistiki değerlendirme sonucunda ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alpha değeri; *Zaman Planlaması* alt boyutu için 0,901, *Zaman Tutumları* alt boyutu için 0,374, *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutu için ise 0,677, toplam Cronbach's Alpha katsayısı ise 0,795 olarak bulunmuş olup, bu sonuç ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermiştir.

Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama) Boyutu

Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama) boyutu; kısa ve uzun vadede zamanın nasıl planlandığını ölçmektedir. Bireyin; günlük, haftalık, dönemsel planlar yapıp yapmadığı, planlarındaki netlik, amaçlar ve öncelikler üzerinde durur. Bu boyutta; 16. madde ters puanlanmakta olup, diğer maddeleri düz puanlanan toplam on altı maddeden oluşmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği olumlu tutumu ifade etmekte olup, kısa ve uzun vadeli planlamanın iyi yapıldığını ifade eder.

Zaman Tutumları Boyutu

Zaman Tutumları boyutu; bireyin zamanı kullanmaya yönelik tutum, davranış ve yaklaşımlarını ölçmeye yönelik bir ölçektir. Zamanın nasıl kullanıldığı, bu yönde kişinin kendi yeterlilik derecesinin farkında olup olmadığı, kişinin mi zamanı yoksa zamanın mı kişiyi yönlendirdiği, bireyin karar alabilme derecesini, asli işlerini engelleyen meşguliyetlere girme derecesi üzerinde durur. Boyutta; 1., 3., 4. ve 5. maddeler düz, 2., 6. ve 7. maddeler ters puanlanmakta olup, bu boyut toplamda yedi maddeden oluşmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği olumlu tutumu ifade etmekte olup, bireyin zaman tutumunun iyi olduğunun göstergesi olarak kabul edilir.

Zaman Harcattırıcılar Boyutu

Zaman Harcattırıcılar boyutunda, bireyin zamanı boşa harcatan zaman tuzaklarına karşı durumu ölçülmeye çalışılmaktadır. Bireyin çalışma ortamındaki işleriyle özel işleri arasında denge kurup kuramadığı, fayda sağlamayacak boş işlere girip girmediği, rutin olarak yapması gereken işlerini son ana bırakıp bırakmadığı ve bu tutumlarının dereceleri üzerinde durur.

Bu boyut toplamda 4 maddeden oluşmakta olup, bu maddelerin tamamı ters puanlanmaktadır. Boyuttan alınan toplam puanın yüksekliği de olumlu tutumu ifade etmekte olup, bireyin zaman tuzaklarına düşmemek konusunda iyi olduğunun bir göstergesidir.

5.7. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Elde edilen veriler SPSS 22 (Statistical Program For Social Sciences) paket programı kullanılarak değerlendirildi. Veriler değerlendirilirken, Frekans dağılımı, Kruskal Wallis, Mann Whitney U Testleri, Spearman Korelasyon analizleri kullanıldı.

6. BULGULAR

Hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan araştırma kapsamında, 151 hemşire ile görüşülmüş ve elde edilen bulgular 5 başlıkta ele alınarak sunulmuştur.

1. Hemşirelerin Kişisel Özellikleri
2. Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Özellikleri
3. Zaman Yönetimi Ölçeğine İlişkin Bulgular
4. Hemşirelerin önemli sosyo-demografik, mesleki ve zaman yönetimi ile ilgili özelliklerinin Zaman Yönetimi Ölçeği puanlarına göre karşılaştırılması

6.1. HEMŞİRELERİN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ

Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş, cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu değişkenlerine ait frekans dağılımları ve yüzdeleri Tablo 1’de verildi.

Tablo 1. Hemşirelerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı (N=151)

Özellik	Kategori	n	%
Yaş	20-25 yaş	73	48,3
	26-30 yaş	35	23,2
	31-35 yaş	21	13,9
	36-40 yaş	13	8,6
	41 yaş ve üzeri	9	6,0
Cinsiyet	Kadın	112	74,2
	Erkek	39	25,8
Medeni Durum	Evli	41	27,2
	Bekar	110	72,8
Eğitim Durumu	Sağlık Meslek Lisesi	51	33,7
	Ön Lisans	35	23,2
	Lisans	55	36,4
	Yüksek Lisans	10	6,7

Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş grubuna göre dağılımları incelendiğinde, hemşirelerin %48,3'ünün (n=73) 20-25 yaş grubunda olduğu, %74,2'sinin (n=112) kadın, %72,8'inin (n=110) ise bekar olduğu tespit edildi.

Hemşirelerin eğitim durumuna göre dağılımları incelendiğinde, %36,4'ünün (n=55) lisans mezunu olduğu saptandı (Tablo 1).

Araştırmaya katılan hemşirelerin çalıştığı birim, bulunduğu birimde çalışma süresi, meslekte toplam çalışma süresi ve çalıştığı hastanedeki görev değişkenlerine ait frekans dağılımları ve yüzdeleri Tablo 2'de verildi.

Tablo 2. Hemşirelerin Mesleki Özelliklerine Göre Dağılımı (N=151)

Özellik	Kategori	n	%
Çalıştığı Birim	Acil Servis	8	5,3
	Ameliyathane	20	13,2
	Anestezi	1	0,7
	Bebek Odası	5	3,3
	Cerrahi	21	13,9
	Çocuk	1	0,7
	Dahiliye	3	2
	Eğitim	1	0,7
	Kadın Doğum	5	3,3
	Onkoloji	23	15,2
	Servis	3	2
	Üroloji	7	4,6
	VIP	3	2
Birimdeki Çalışma Süresi	0-5 yıl	87	57,6
	6-10 yıl	37	24,5
	11-15 yıl	19	12,6
	16-20 yıl	4	2,7
	21 yıl ve üzeri	4	2,6

*Soruyu boş bırakanlar tabloda belirtilmemiştir

Tablo 2. Hemşirelerin Mesleki Özelliklerine Göre Dağılımı (N=151) (devam)

Özellik	Kategori	n	%
Meslekte Toplam Çalışma Süresi	0-1 yıl	16	10,6
	2-5 yıl	63	41,7
	6-10 yıl	41	27,2
	11-20 yıl	27	17,9
	21 yıl ve üzeri	4	2,6
Hastanedeki Görev	Hemşirelik Hizmetleri Müdür/Yrd.	1	0,7
	Hemşire	123	81,5
	Süpervizör	4	2,5
	Sorumlu Hemşire	14	9,3
	Diğer	9	6,0

*Soruyu boş bırakanlar tabloda belirtilmemiştir

Araştırmaya katılan hemşirelerin %15,2'sinin (n=23) onkoloji bölümünde görev aldığı, %57,6'sının (n=87) 0-5 yıldır aynı birimde çalıştığı, %41,7'sinin (n=63) 2-5 yıl arası meslekte toplam çalışma süresine sahip olduğu saptandı.

Hemşirelerin çalıştığı hastanedeki görevine göre dağılımları incelendiğinde ise, %81,5'inin (n=123) hemşire olarak çalıştığı belirlendi (Tablo 2).

6.2. HEMŞİRELERİN ZAMAN YÖNETİMİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİ

Araştırmaya katılan hemşirelerin zaman kullanımı, zaman yönetimi ile ilgili bilgi alma durumu, zaman yönetimi ile ilgili bilgi aldığı yer, zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuma durumu, çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer/konferans verilme durumu, çalıştığı kurumda statüsünün gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarının mevcudiyeti, zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini artırma durumu, hastanede günlük işleri için planlama yapma durumu, zaman yönetiminin hastanelerde kaliteyi arttırmadaki etkisi, boş zamanlarını değerlendirme şekli, kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadede hedef belirleme durumu, en uygun davranış tipi, görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olma durumu, çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olma durumu, çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını

anlatan prosedür ve talimatların mevcut olma durumu ve hastaların tedavi/bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalanma durumu değişkenlerine ait frekans dağılımları ve yüzdeleri Tablo 3’de verildi.

Tablo 3. Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Özelliklerine Göre Dağılımı (N=151)

Özellik	Kategori	n	%
Genel olarak zamanınızı nasıl kullandığınızı düşünüyorsunuz ?	İyi	62	41,1
	Orta	79	52,3
	Kötü	10	6,6
Zaman Yönetimi İle İlgili Bilgi Alma Durumu	Evet	60	39,7
	Hayır	91	60,3
Zaman Yönetimi İle İlgili Bilgi Aldığı Yer	Kongre	5	3,3
	Seminer	11	7,3
	Kurs	7	4,6
	Hizmet İçi Eğitim	20	13,2
	Sempozyum	5	3,3
	Diğer	9	6,0
Zaman yönetimi konusunda kitap, dergi, makale gibi yayınlar okudunuz mu ?	Evet	63	41,7
	Hayır	88	58,3
Hastanenede zaman yönetimi ile ilgili seminer, konferans vs. veriliyor mu ?	Evet	34	22,5
	Hayır	117	77,5
Çalıştığınız kurumda statünüzün gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarınız mevcut mu?	Evet	128	84,8
	Hayır	23	15,2
Zaman yönetimi yöneticinin/çalışanın verimliliğini artırır mı?	Evet	140	92,7
	Hayır	11	7,3
Hastanede günlük işleriniz için planlama yapıyor musunuz ?	Evet	120	79,5
	Hayır	31	20,5
Zaman yönetimi hastanelerde kaliteyi geliştirmede etkili midir?	Evet	135	89,4
	Hayır	14	9,3

*Soruyu boş bırakanlar tabloda belirtilmemiştir

Tablo 3. Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Özelliklerine Göre Dağılımı (N=151) (devam)

Özellik	Kategori	n	%
Boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?	Ev işleri	36	23,8
	Gezmek/eğlenmek	81	53,6
	İşim ile ilgili çalışmalar	19	12,6
	Uyumak	57	37,7
	Alışverişe çıkmak	53	35,1
	Çocuklarımla ilgilenmek	20	13,2
	Hobilerimle ilgilenmek	56	37,1
	İnternette gezinmek	43	28,5
	Spor yapmak	36	23,8
	Televizyon seyretmek	34	22,5
Kendinizle ilgili kısa ve uzun vadeli hedefler belirler misiniz?	Evet	127	84,1
	Hayır	24	15,9
Aşağıdakilerden hangisi size en uygun davranış tipidir ?	Acelecilik	30	19,9
	Mükemmeliyetçilik	60	39,7
	Ertelemek	12	7,9
	Ayrıntılarla uğraşmak	35	23,2
	Diğer	14	9,3
Görevlerinizi yerine getirirken, kullandığınız zaman yeterli mi?	Evet	102	67,5
	Hayır	49	32,5
Çalıştığınız kurumda ünitenize uygun iş akış şemaları mevcut mu?	Evet	104	68,9
	Hayır	47	31,1
Hastanenede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür-talimatlar mevcut mu?	Evet	126	83,4
	Hayır	25	16,6
Hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç-gereçlerden faydalaniyor musunuz?	Evet	143	94,7
	Hayır	8	5,3

*Soruyu boş bırakanlar tabloda belirtilmemiştir.

Araştırmaya katılan hemşirelerin %52,3'ünün (n=79) zamanını genel olarak orta düzeyde kullandığı, %39,7'sinin (n=60) daha önce zaman yönetimi ile ilgili bilgi aldığı, %13,2'sinin (n=20) hizmet içi eğitimlerde bilgi aldığı, %58,3'ünün (n=88) zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuduğu, %77,5'inin (n=117) çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer/konferans verilmediği, %84,8'inin (n=128) çalıştığı kurumda statüsünün gerektirdiği görevleri

tanımlayan iş tanımlarının mevcut olduğu, %92,7'sinin (n=140) zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırdığını düşündüğü, %79,5'inin (n=120) hastanede günlük işlerini yaparken planlama yaptığı, %89,4'ünün (n=135) zaman yönetiminin hastanelerdeki kaliteyi geliştirmede etkili olduğunu düşündüğü, %53,6'sının (n=81) boş zamanını gezerek ve eğlenerek geçirdiği, %84,1'inin (n=127) kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedefler belirlediği, %39,7'sinin (n=60) kendine en uygun davranış tipi olarak mükemmeliyetçi davranış tipini seçtiği, %67,5'inin (n=102) görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olduğunu bildirdiği, %68,9'unun (n=104) çalıştığı kurumda çalışılan üniteye uygun iş akış şemalarının mevcut olduğu, %83,4'ünün (n=126) çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olduğu, %94,7'inin (n=143) hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalandığı belirlendi (Tablo 3).

6.3. ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİNE İLİŞKİN BULGULAR

Zaman Yönetimi Ölçeği (ZYÖ) madde-toplam puan korelasyon analizi sonuçları ve Cronbach Alpha değeri Tablo 4'de verildi.

Değerlendirme sonuçlarına göre ölçeğin madde-toplam puan korelasyonlarının -0,299 ile 0,697 arasında değişmekte olduğu, *Zaman Planlaması* boyutu madde 16, *Zaman Tutumları* boyutu madde 6 ve madde 7, ve *Zaman Harcattırıcılar* boyutu madde 1 hariç istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptandı ($p<0,05$).

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı Cronbach Alpha değeri ise 0.795 bulundu. Buna göre ölçeğin istatistiksel açıdan yüksek anlamlılık düzeyine sahip olduğu saptandı (Tablo 4).

Tablo 4. Zaman Yönetimi Ölçeği Madde-Toplam Puan Korelasyon Analizi Sonuçları ve Cronbach Alpha Değeri

Madde No	Madde-Toplam Puan Korelasyonu		Madde çıkarıldığında Cronbach α Düzeyi
	r_s	p	
Zaman Planlaması			
Madde 1	0,587**	0,000	0,781
Madde 2	0,545**	0,000	0,783
Madde 3	0,628**	0,000	0,775
Madde 4	0,697**	0,000	0,776
Madde 5	0,578**	0,000	0,777
Madde 6	0,661**	0,000	0,773
Madde 7	0,602**	0,000	0,775
Madde 8	0,634**	0,000	0,776
Madde 9	0,565**	0,000	0,781
Madde 10	0,508**	0,000	0,781
Madde 11	0,605**	0,000	0,778
Madde 12	0,608**	0,000	0,776
Madde 13	0,603**	0,000	0,775
Madde 14	0,539**	0,000	0,780
Madde 15	0,603**	0,000	0,779
Madde 16	0,006	0,945	0,803
Zaman Tutumları			
Madde 1	0,471**	0,000	0,785
Madde 2	-0,170*	0,037	0,811
Madde 3	0,390**	0,000	0,787
Madde 4	0,348**	0,000	0,788
Madde 5	0,211**	0,000	0,797
Madde 6	0,023	0,783	0,805
Madde 7	0,111	0,174	0,801
Zaman Harcattırıcılar			
Madde 1	0,018	0,823	0,811
Madde 2	0,213**	0,009	0,798
Madde 3	0,229**	0,005	0,803
Madde 4	-0,299**	0,000	0,817

r_s : Spearman korelasyon katsayısı * p<0,05 ** p<0,01

Tablo 5’de Zaman Yönetimi Ölçeğinin alt boyutlarında yer alan maddelerin puanları ile yer aldığı alt boyutun toplam puanı arasındaki ilişkiler korelasyon analizi ile değerlendirildi.

Tablo 5. Zaman Yönetimi Ölçeği Alt Boyut Madde-Boyut Puan Korelasyon Analizi Sonuçları ve Cronbach Alpha Düzeyleri

ZYÖ Alt Boyut	Madde No	Madde-Boyut Puan Korelasyonu		Cronbach α Düzeyi
		r_s	p	
Zaman Planlaması	Madde 1	0,650**	0,000	0,901
	Madde 2	0,641**	0,000	
	Madde 3	0,713**	0,000	
	Madde 4	0,757**	0,000	
	Madde 5	0,715**	0,000	
	Madde 6	0,754**	0,000	
	Madde 7	0,727**	0,000	
	Madde 8	0,701**	0,000	
	Madde 9	0,584**	0,000	
	Madde 10	0,565**	0,000	
	Madde 11	0,693**	0,000	
	Madde 12	0,643**	0,000	
	Madde 13	0,657**	0,000	
	Madde 14	0,613**	0,000	
	Madde 15	0,547**	0,000	
	Madde 16	-0,106	0,196	
Zaman Tutumları	Madde 1	0,350**	0,000	0,374
	Madde 2	0,346**	0,000	
	Madde 3	0,428**	0,000	
	Madde 4	0,558**	0,000	
	Madde 5	0,549**	0,000	
	Madde 6	0,388**	0,000	
	Madde 7	0,539**	0,000	
Zaman Harcattırıcılar	Madde 1	0,732**	0,000	0,677
	Madde 2	0,807**	0,000	
	Madde 3	0,774**	0,000	
	Madde 4	0,403**	0,000	

r_s : Spearman korelasyon katsayısı * p<0,05 ** p<0,01

Değerlendirme sonuçlarına göre, Zaman Planlaması alt boyutunda $r=-0,106-0,757$ arasında, Zaman Tutumları alt boyutunda $r=0,346-0,558$ arasında, Zaman Harcattırıcılar alt boyutunda $r=0,403-0,807$ arasında ve Zaman Planlaması alt boyutu Madde 16 hariç tüm maddeler için istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptandı.

Ölçeğin alt boyutlarının güvenirlik katsayıları olan Cronbach Alpha değeri; Zaman Planlaması alt boyutu için 0,901, Zaman Tutumları alt boyutu için 0,374, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu için ise 0,677 olarak bulundu (Tablo 5).

Hemşirelerin Zaman yönetimi Ölçeği maddeleri puan ortalamaları ilgili oldukları alt boyutlara göre Tablo 6'da verildi.

Tablo 6. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Dağılımı

ZYÖ Maddeleri		
Zaman Planlaması Alt Boyutu	$\bar{x}$	$\pm ss$
1. Güne başlamadan önce gününüzü planlar mısınız?	3,79	0,869
2. Hafta başlarında her hafta için bir dizi amaçlar saptar mısınız?	3,42	0,912
3. Her gün planlama için zaman harcar mısınız?	3,26	1,044
4. Her gün kendiniz için bir takım amaçlar belirler misiniz?	3,54	0,87
5. Her gün yapmak zorunda olduğunuz şeylerin listesini yapar mısınız?	3,06	1,218
6. Okul günlerinizde yapmak zorunda olduğunuz aktivitelerin programını yapar mısınız?	3,32	1,128
7. Bir sonraki hafta için ne başarmak istediğiniz net olarak belirgin mi?	3,10	1,112
8. Çalışmalarınızı bitirmek için kendinize tarih saptar mısınız?	3,37	0,994
9. Çok uğraş gerektiren çalışmalarınız için en iyi zamanınızı programlamaya çalışır mısınız?	3,68	0,853
10. Sizin için önemli tarihleri (sınav tarihleri, ödev teslim tarihleri vs.) bir takvim üzerinde işaretler misiniz?	3,36	1,168
11. Bir akademik dönem için bir dizi amaçlar belirler misiniz?	3,35	0,988
12. Makaleleri şimdi gerekli olmasalar bile gelecekte olabilir diye dosyalar/fotokopisini çeker misiniz?	3,35	1,167
13. Yakın tarihte sınavınız olmasa bile, ders notlarınızı düzenli olarak tekrar eder misiniz?	3,23	1,061
14. Üzerinde çalışabileceğiniz şeyleri boş zaman bulduğunuzda yapabilmek için yanınızda taşır mısınız?	3,35	1,034
15. Önceliklerinizi belirler ve onlara uyar mısınız?	3,78	0,848
*16. Her hafta sizinle ilgili şeyleri önceden bir plan yapmadan ve önceden takip etmeden yapar mısınız?	2,80	1,033

ZYÖ Maddeleri		
Zaman Tutumları Alt Boyutu	$\bar{x}$	$\pm ss$
1. Zamanınızı yapıcı olarak kullanır mısınız?	3,70	0,755
*2. Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?	2,62	0,943
3. Genel olarak kendi zamanınızı kendiniz planladığınızı hisseder misiniz?	3,72	0,834
4. Genellikle amaçlarınızın hepsini size verilen hafta içerisinde çoğunlukla başarabileceğinizi düşünür müsünüz?	3,72	0,732
5. Küçük kararları çabucak verebiliyor musunuz?	3,71	0,963
*6. İnsanlara hayır diyememekten, kendinizi sık sık okul işlerinizi engelleyen işlerle meşgul durumda bulur musunuz?	3,02	1,061
*7. Yapacak bir şeyiniz yoksa kendinizi uzun süre bekliyor durumda bulur musunuz?	3,18	1,001
Zaman Harcattırıcılar Alt Boyutu		
*1. Normal bir okul gününde, okul işlerinden kendi özel işlerinizle daha çok zaman harcarmısınız?	3,53	1,159
*2. Fayda sağlamayan alışkanlıklara veya aktivitelere devam eder misiniz?	3,54	1,142
*3. Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?	3,91	1,313
*4. Önemli okul ödevinin son teslim gününden bir gece önce hala onun üzerinde çalışır mısınız?	2,64	1,049

* Ters puanlanan maddeler

Analiz sonuçlarına göre en düşük puan ortalamasına sahip madde *Zaman Tutumları* alt boyutunun “2. Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?” ($2,62 \pm 0,943$) olarak bulundu. En yüksek puan ortalamasına sahip madde ise *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutunun “3. Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?” ($3,91 \pm 1,313$) olarak saptandı (Tablo 6).

Araştırmaya katılan hemşirelerin Zaman Yönetimi Ölçeği puanları Tablo 7'de verildi.

Tablo 7. Zaman Yönetimi Ölçeği Alt Boyut ve Ölçek Toplam Puanları

Puan	Potansiyel Dağılım	$\bar{x}$	$\pm ss$	Min	Maks
F1. Zaman Planlaması	16-80	53,74	10,371	26	80
F2. Zaman Tutumları	7-35	23,68	2,909	18	33
F3. Zaman Harcattırıcılar	4-20	13,62	3,334	4	20
Toplam Puan	27-135	91,03	10,889	59	132

Değerlendirme sonuçlarına göre Zaman Planlaması alt boyutu puan ortalaması $53,74 \pm 10,371$, Zaman Tutumları alt boyutu puan ortalaması $23,68 \pm 2,909$, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puan ortalaması ise $13,62 \pm 3,334$ olarak tespit edildi. Hemşirelerin Zaman Yönetimi Ölçeği toplam puanlarının 59 ile 132 arasında değiştiği, puan ortalamasının ise $91,03 \pm 10,889$ olduğu belirlendi (Tablo 7).

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları arasındaki ilişkiler Tablo 8'de verildi.

Tablo 8. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiler

ZYÖ Puanları	F1. Zaman Planlaması	F2. Zaman Tutumları	F3. Zaman Harcattırıcılar	ZYÖ Toplam Puan
	r_s	r_s	r_s	r_s
F1. Zaman Planlaması	1,000			
F2. Zaman Tutumları	0,136	1,000		
F3. Zaman Harcattırıcılar	-0,256**	0,148	1,000	
ZYÖ Toplam Puan	0,893**	0,412**	0,086	1,000

r_p : Spearman's korelasyon katsayısı ** $p < 0,01$

Analiz sonuçlarına Zaman Planlaması alt boyutu ile; Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı, negatif yönde ve düşük düzeyde (r_s : -0,256, $p < 0,01$), ZYÖ toplam puan ile arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edildi (r_s : 0,893, $p < 0,01$). Buna karşın Zaman Planlaması alt boyutu ile Zaman Tutumları alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptandı ($p > 0,05$).

Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Tutumları alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edildi (r_s : 0,412, $p < 0,01$). Buna karşın Zaman Tutumları alt boyutu ile Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p > 0,05$).

Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Harcattırıcılar alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasındaki ilişki incelendiğinde ise istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı görüldü ($p > 0,05$) (Tablo 8).

6.4. HEMŞİRELERİN ÖNEMLİ SOSYO-DEMOGRAFİK, MESLEKİ VE ZAMAN YÖNETİMİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİNİN ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ PUANLARINA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Araştırmaya katılan hemşirelerin önemli sosyo-demografik, mesleki ve zaman yönetimi ile ilgili özellikleri, Zaman Yönetimi Ölçeği puanlarına göre karşılaştırıldı.

Tablo 9. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Yaş Grubu	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	20-25 yaş	73	52,32	9,856	4,271	0,371
	26-30 yaş	35	54,43	8,269		
	31-35 yaş	21	54,29	14,468		
	36-40 yaş	13	55,15	11,357		
	41 yaş ve üzeri	9	59,33	8,689		
Zaman Tutumları	20-25 yaş	73	23,62	2,807	0,988	0,912
	26-30 yaş	35	23,34	2,485		
	31-35 yaş	21	23,95	3,879		
	36-40 yaş	13	24,38	3,042		
	41 yaş ve üzeri	9	23,78	2,906		
Zaman Harcattırıcılar	20-25 yaş	73	15,77	3,356	10,559	0,032
	26-30 yaş	35	13,97	2,662		
	31-35 yaş	21	14,33	3,554		
	36-40 yaş	13	13,08	3,378		
	41 yaş ve üzeri	9	10,11	3,444		
ZYÖ Toplam Puan	20-25 yaş	73	89,70	10,754	1,625	0,804
	26-30 yaş	35	91,74	9,444		
	31-35 yaş	21	92,57	14,438		
	36-40 yaş	13	92,62	10,162		
	41 yaş ve üzeri	9	93,22	9,641		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin yaş grubuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Buna göre 20-25 yaş arası hemşirelerin *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutu puanları ($15,77 \pm 3,356$), 26-30 yaş ve 31-35 yaş ve 41 yaş ve üzeri grubundaki hemşirelerin puanlarına (sırasıyla 13,97

$\pm 2,66$, $14,33 \pm 3,554$ ve $10,11 \pm 3,444$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 9).

Tablo 10. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Kadın	112	53,66	10,818	-0,225	0,822
	Erkek	39	53,97	9,092		
Zaman Tutumları	Kadın	112	23,84	2,933	-1,400	0,162
	Erkek	39	23,21	2,821		
Zaman Harcattırıcılar	Kadın	112	14,07	3,282	-3,097	0,002
	Erkek	39	12,31	3,172		
ZYÖ Toplam Puan	Kadın	112	91,57	11,476	-0,868	0,385
	Erkek	39	89,49	8,947		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin cinsiyetine göre karşılaştırıldığında, yalnızca *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre kadın hemşirelerin *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutu puanlarının ($14,07 \pm 3,282$), erkek hemşirelerin puanlarına ($12,31 \pm 3,172$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı (Tablo 10).

Tablo 11. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Medeni Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Medeni Durum	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evli	41	53,76	10,940	-0,312	0,755
	Bekar	110	53,74	10,203		
Zaman Tutumları	Evli	41	23,83	2,889	-0,400	0,689
	Bekar	110	23,62	2,927		
Zaman Harcattırıcılar	Evli	41	13,20	3,621	-0,772	0,440
	Bekar	110	13,77	3,225		
ZYÖ Toplam Puan	Evli	41	90,78	10,297	-0,124	0,902
	Bekar	110	91,13	11,146		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin medeni durumuna göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p > 0,05$) (Tablo 11).

Tablo 12. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	Sağlık Meslek L.	51	54,53	10,088	8,163	0,043
	Ön Lisans	35	53,74	7,990		
	Lisans	55	51,42	11,100		
	Yüksek Lisans	10	62,50 ^(c)	11,188		
Zaman Tutumları	Sağlık Meslek L.	51	23,02	2,604	9,335	0,025
	Ön Lisans	35	23,80	2,898		
	Lisans	55	23,76	2,987		
	Yüksek Lisans	10	26,10 ^(a)	2,998		
Zaman Harcattırıcılar	Sağlık Meslek L.	51	13,02	3,240	5,238	0,155
	Ön Lisans	35	13,60	3,566		
	Lisans	55	13,96	3,237		
	Yüksek Lisans	10	14,80	3,425		
ZYÖ Toplam Puan	Sağlık Meslek L.	51	90,57	9,995	10,065	0,018
	Ön Lisans	35	91,14	8,200		
	Lisans	55	89,15	11,488		
	Yüksek Lisans	10	103,40 ^(a,b,c)	13,501		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($62,50 \pm 11,188$), lisans mezunu hemşirelerin puanlarına ($51,42 \pm 11,100$) göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanları ($26,10 \pm 2,998$), Sağlık Meslek Lisesi mezunu hemşirelerin puanlarına ($23,02 \pm 2,604$) göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($103,40 \pm 13,501$) ise, Sağlık Meslek Lisesi, ön lisans ve lisans mezunu hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $90,57 \pm 9,995$, $91,14 \pm 8,200$ ve $89,15 \pm 11,488$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 12).

Tablo 13. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Bulunduğu Birimdeki Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Bulunduğu Birimde Çalışma Süresi	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	0-5 yıl	87	53,16	9,288	4,495	0,343
	6-10 yıl	37	54,22	9,810		
	11-15 yıl	19	54,53	14,713		
	16-20 yıl	4	48,50	13,329		
	21 yıl ve üzeri	4	63,50	9,678		
Zaman Tutumları	0-5 yıl	87	23,78	2,665	3,026	0,554
	6-10 yıl	37	23,41	3,175		
	11-15 yıl	19	23,16	3,270		
	16-20 yıl	4	25,00	3,162		
	21 yıl ve üzeri	4	25,00	4,082		
Zaman Harcattırıcılar	0-5 yıl	87	13,91	3,161	5,937	0,204
	6-10 yıl	37	14,05	3,045		
	11-15 yıl	19	12,11	4,370		
	16-20 yıl	4	12,75	1,708		
	21 yıl ve üzeri	4	11,25	3,594		
ZYÖ Toplam Puan	0-5 yıl	87	90,85	10,252	2,917	0,572
	6-10 yıl	37	91,68	11,518		
	11-15 yıl	19	89,79	12,259		
	16-20 yıl	4	86,25	10,996		
	21 yıl ve üzeri	4	99,75	12,366		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin bulunduğu birimdeki çalışma süresine göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0,05$) (Tablo 13).

Tablo 14. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Meslekte Toplam Çalışma Süresine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Meslekte Toplam Çalışma Süresi	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	0-1 yıl	16	45,38	9,359	16,225	0,003
	2-5 yıl	63	55,49 ^(a)	8,238		
	6-10 yıl	41	53,76 ^(a)	9,987		
	11-20 yıl	27	53,15	13,358		
	21 yıl ve üzeri	4	63,50 ^(a)	9,678		
Zaman Tutumları	0-1 yıl	16	23,69	2,182	0,992	0,911
	2-5 yıl	63	23,51	2,822		
	6-10 yıl	41	23,93	3,077		
	11-20 yıl	27	23,48	3,179		
	21 yıl ve üzeri	4	25,00	4,082		
Zaman Harcattırıcılar	0-1 yıl	16	13,50	3,651	4,187	0,381
	2-5 yıl	63	13,52	3,364		
	6-10 yıl	41	14,34	2,825		
	11-20 yıl	27	13,15	3,708		
	21 yıl ve üzeri	4	11,25	3,594		
ZYÖ Toplam Puan	0-1 yıl	16	82,56	8,809	14,057	0,007
	2-5 yıl	63	92,52 ^(a)	9,733		
	6-10 yıl	41	92,02 ^(a)	11,290		
	11-20 yıl	27	89,78	11,627		
	21 yıl ve üzeri	4	99,75 ^(a)	12,366		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin meslekte toplam çalışma süresine göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre meslekte toplam 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 21 yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarının (sırasıyla $55,49 \pm 8,238$, $53,76 \pm 9,987$ ve $63,50 \pm 9,678$), meslekte toplam 0-1 yıl çalışan hemşirelerin puanlarına ($45,38 \pm 9,359$) göre; meslekte toplam 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 21 yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $92,52 \pm 9,733$, $92,02 \pm 11,290$ ve $99,75 \pm 12,366$) ise, meslekte toplam 0-1 yıl çalışan hemşirelerin puanlarına ($82,56 \pm 8,809$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 14).

Tablo 15. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zamanını Genel Olarak Nasıl Kullandığına Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Zaman Kullanımı	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	İyi	62	57,13 ^(b,c)	9,437	17,22	0,000
	Orta	79	52,49 ^(c)	9,772		
	Kötü	10	42,60	11,443		
Zaman Tutumları	İyi	62	24,32	3,061	5,743	0,057
	Orta	79	23,39	2,696		
	Kötü	10	21,90	2,726		
Zaman Harcattırıcılar	İyi	62	12,98	3,414	4,076	0,130
	Orta	79	14,00	3,254		
	Kötü	10	14,50	3,100		
ZYÖ Toplam Puan	İyi	62	94,44 ^(b,c)	9,899	15,969	0,000
	Orta	79	89,89 ^(c)	10,190		
	Kötü	10	79,00	12,640		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zamanını genel olarak nasıl kullandığına göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre zamanını iyi kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($57,13 \pm 9,437$), zamanını orta ve kötü kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarına (sırasıyla $52,49 \pm 9,772$ ve $42,60 \pm 11,443$) göre, zamanını orta kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($52,49 \pm 9,772$), zamanını kötü kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarına ($42,60 \pm 11,443$) göre; zamanını iyi kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($94,44 \pm 9,899$), zamanını orta ve kötü kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarına (sırasıyla $89,89 \pm 10,190$ ve $79,00 \pm 12,640$) göre, zamanını orta kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($89,89 \pm 10,190$) ise, zamanını kötü kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarına ($79,00 \pm 12,640$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 15).

Tablo 16. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Daha Önce Bilgi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Zaman Yönetimi ile İlgili Bilgi Alma Durumu	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	60	58,53	8,666	-4,435	0,000
	Hayır	91	50,58	10,230		
Zaman Tutumları	Evet	60	23,43	2,878	-0,865	0,387
	Hayır	91	23,84	2,934		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	60	13,00	3,723	-1,781	0,075
	Hayır	91	14,02	3,004		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	60	94,97	9,937	-3,621	0,000
	Hayır	91	88,44	10,759		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi alma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi alan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $58,53 \pm 8,666$ ve $94,97 \pm 9,937$), zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi almayan hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $50,58 \pm 10,230$ ve $88,44 \pm 10,759$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 16).

Tablo 17. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusunda Kitap, Dergi ve Makale Gibi Yayınları Okuma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Zaman Yönetimi Konusunda Yayın Okuma	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	63	58,83	9,22	-4,949	0,000
	Hayır	88	50,10	9,63		
Zaman Tutumları	Evet	63	24,08	2,88	-1,537	0,124
	Hayır	88	23,39	2,91		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	63	12,90	3,69	-1,993	0,051
	Hayır	88	14,13	2,97		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	63	95,81	11,05	-4,528	0,000
	Hayır	88	87,61	9,44		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuyan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $58,83 \pm 9,22$ ve $95,81 \pm 11,05$), zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okumayan hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $50,10 \pm 9,63$ ve $87,61 \pm 9,44$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede olduğu saptandı (Tablo 17).

Tablo 18. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Hastanede Zaman Yönetimi ile İlgili Seminer ve Konferansa Katılma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Seminer, Konferans Verilme Durumu	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	34	60,71	8,163	-4,503	0,000
	Hayır	117	51,72	10,089		
Zaman Tutumları	Evet	34	22,97	2,564	-1,480	0,139
	Hayır	117	23,88	2,980		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	34	11,06	3,446	-4,787	0,000
	Hayır	117	14,36	2,920		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	34	94,74	9,491	-2,104	0,035
	Hayır	117	89,96	11,068		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferansa katılma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Harcattırıcılar ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre; çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilen hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $60,71 \pm 8,163$ ve $94,74 \pm 9,461$), çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilmeyen hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $51,72 \pm 10,089$ ve $89,96 \pm 11,068$) göre; çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilmeyen hemşirelerin Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları ($14,36 \pm 2,920$) ise, çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilen hemşirelerin puanlarına ($11,06 \pm 3,446$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 18).

Tablo 19. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Kurumda Statüsünün Gerektirdiği Görevleri Tanımlayan İş Tanımlarının Mevcut Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	İş Tanımları	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	128	53,73	10,274	-0,257	0,798
	Hayır	23	53,78	11,139		
Zaman Tutumları	Evet	128	23,88	2,863	-2,190	0,029
	Hayır	23	22,52	2,952		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	128	13,86	3,233	-1,996	0,046
	Hayır	23	12,26	3,633		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	128	91,48	10,856	-1,086	0,278
	Hayır	23	88,57	10,983		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı kurumda statüsünün gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarının mevcut olma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları (sırasıyla $23,88 \pm 2,863$ ve $13,86 \pm 3,233$), çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına ($22,52 \pm 2,952$ ve $12,26 \pm 3,633$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 19).

Tablo 20. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetiminin Çalışanın veya Yöneticinin Verimliliğini Arttırma Durumu Hakkındaki Düşüncesine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Zaman Yönetiminin Verimliliği Arttırması	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	140	53,76	10,545	-0,233	0,816
	Hayır	11	53,45	8,238		
Zaman Tutumları	Evet	140	23,81	2,936	-1,972	0,049
	Hayır	11	22,00	1,949		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	140	13,76	3,267	-1,679	0,093
	Hayır	11	11,82	3,816		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	140	91,33	11,144	-1,523	0,128
	Hayır	11	87,27	5,951		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini artırma durumu hakkındaki düşüncesine göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Tutumları alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırdığını düşünen hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanlarının ($23,81 \pm 2,936$), zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırmadığını düşünen hemşirelerin puanlarına ($22,00 \pm 1,949$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 20).

Tablo 21. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Hastanede Günlük İşleri için Planlama Yapma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Hastanede Günlük İşler için Planlama Yapma	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	120	55,40	9,598	-3,607	0,000
	Hayır	31	47,32	10,901		
Zaman Tutumları	Evet	120	23,98	2,842	-2,537	0,011
	Hayır	31	22,52	2,920		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	120	13,51	3,303	-0,732	0,464
	Hayır	31	14,03	3,478		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	120	92,88	10,076	-4,133	0,000
	Hayır	31	83,87	11,108		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin hastanede günlük işleri için planlama yapma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre; hastanede günlük işleri için planlama yapan hemşirelerin Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $55,40 \pm 9,598$, $23,98 \pm 2,842$ ve $92,88 \pm 10,076$), hastanede günlük işleri için planlama yapmayan hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $47,32 \pm 10,901$, $22,52 \pm 2,920$ ve $83,87 \pm 11,108$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 21).

Tablo 22. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Zaman Yönetiminin Hastanelerde Kaliteyi Geliştirmede Etkili Olup Olmaması Hakkındaki Düşüncesine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Kaliteyi Geliştirmede Etkisi	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	135	53,81	10,266	-0,186	0,853
	Hayır	14	54,79	10,319		
Zaman Tutumları	Evet	135	23,64	2,856	-0,252	0,801
	Hayır	14	23,79	3,286		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	135	13,76	3,324	-1,359	0,174
	Hayır	14	12,57	3,458		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	135	91,21	10,825	-0,566	0,571
	Hayır	14	91,14	11,272		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetiminin hastanelerde kaliteyi geliştirmedeki etkisi ile ilgili düşüncesine göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0,05$) (Tablo 22).

Tablo 23. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Kendisi ile İlgili Kısa ve Uzun Vadeli Hedef Belirleme Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Kendisi ile İlgili Kısa ve Uzun Vadeli Hedef Belirleme	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	127	55,20	9,142	-3,389	0,001
	Hayır	24	46,04	13,043		
Zaman Tutumları	Evet	127	23,81	2,774	-1,578	0,114
	Hayır	24	22,96	3,520		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	127	13,62	3,312	-0,138	0,890
	Hayır	24	13,58	3,525		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	127	92,63	9,902	-3,517	0,000
	Hayır	24	82,58	12,147		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirleme durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirleyen hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $55,20 \pm 9,142$ ve $92,63 \pm 9,902$), kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirlemeyen hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $46,04 \pm 13,043$ ve $82,58 \pm 12,147$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede olduğu tespit edildi (Tablo 23).

Tablo 24. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Kendisi için Tanımladığı En Uygun Davranış Tipine Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Kendisi için Tanımladığı Davranış Tipi	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	X^2_{kwu}	p
Zaman Planlaması	Aceleci	30	51,13	10,566	13,702	0,008
	Mükemmeliyetçi	60	57,73 ^(a,c,d)	8,791		
	Erteleyici	12	46,08	12,347		
	Ayrıntıcı	35	51,91	9,684		
	Diğer	14	53,36	10,703		
Zaman Tutumları	Aceleci	30	23,30	2,793	2,595	0,628
	Mükemmeliyetçi	60	23,77	2,977		
	Erteleyici	12	22,83	3,353		
	Ayrıntıcı	35	23,86	2,840		
	Diğer	14	24,36	2,790		
Zaman Harcattırıcılar	Aceleci	30	13,47	2,956	6,327	0,176
	Mükemmeliyetçi	60	13,07	3,439		
	Erteleyici	12	13,50	3,425		
	Ayrıntıcı	35	14,26	3,551		
	Diğer	14	14,79	2,860		
ZYÖ Toplam Puan	Aceleci	30	87,90	10,283	14,647	0,005
	Mükemmeliyetçi	60	94,57 ^(a,c,d)	10,352		
	Erteleyici	12	82,42	12,413		
	Ayrıntıcı	35	90,03	9,183		
	Diğer	14	92,50	11,876		

X^2_{kw} : Kruskal-Wallis Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin kendisi için tanımladığı en uygun davranış tipine göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre kendini mükemmeliyetçi olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $57,73 \pm 8,791$ ve $94,57 \pm 10,352$), kendini aceleci, erteleyici ve ayrıntıcı olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 24).

Tablo 25. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Görevini Yerine Getirirken Kullandığı Zamanın Yeterli Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Zamanın Yeterli Olma Durumu	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	102	54,66	10,446	-1,802	0,072
	Hayır	49	51,84	10,053		
Zaman Tutumları	Evet	102	24,12	2,922	-2,589	0,010
	Hayır	49	22,76	2,681		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	102	13,31	3,478	-1,598	0,110
	Hayır	49	14,24	2,948		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	102	92,09	10,896	-1,658	0,097
	Hayır	49	88,84	10,650		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olma durumuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Tutumları alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olduğunu düşünen hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanlarının ($24,12 \pm 2,922$), görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olmadığını düşünen hemşirelerin puanlarına ($22,76 \pm 2,681$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi (Tablo 25).

Tablo 26. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Kurumda Ünitesine Uygun İş Akış Şemaları Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	İş Akış Şemaları	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	104	54,99	10,134	-1,965	0,049
	Hayır	47	50,98	10,464		
Zaman Tutumları	Evet	104	23,70	2,862	-0,188	0,851
	Hayır	47	23,62	3,040		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	104	13,65	3,364	-0,214	0,830
	Hayır	47	13,53	3,303		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	104	92,35	10,333	-1,940	0,052
	Hayır	47	88,13	11,620		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olma durumuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Planlaması alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($54,99 \pm 10,134$), çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olmayan hemşirelerin puanlarına ($50,98 \pm 10,464$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 26).

Tablo 27. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Çalıştığı Hastanede İşin Nasıl Yapılacağını Anlatan Prosedür ve Talimatların Mevcut Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	İşin Nasıl Yapılacağını Tanımlayan Prosedür ve Talimatlar	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	126	53,63	10,418	-0,248	0,804
	Hayır	25	54,28	10,326		
Zaman Tutumları	Evet	126	23,92	2,925	-2,281	0,023
	Hayır	25	22,44	2,534		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	126	13,87	3,320	-2,259	0,024
	Hayır	25	12,32	3,159		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	126	91,43	11,030	-1,107	0,268
	Hayır	25	89,04	10,122		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları (sırasıyla $23,92 \pm 2,925$ ve $13,87 \pm 3,320$), çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına ($22,44 \pm 2,534$ ve $12,32 \pm 3,159$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 27).

Tablo 28. Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarının Hemşirelerin Hastaların Tedavi ve Bakımında Yardımcı Araç ve Gereçlerden Faydalanma Durumuna Göre Karşılaştırılması (N=151)

	Tedavi ve Bakımda Yardımcı Araçlardan Faydalanma	N	$\bar{x}$	$\pm ss$	Z_{mwu}	p
Zaman Planlaması	Evet	143	53,64	10,219	-0,794	0,427
	Hayır	8	55,63	13,501		
Zaman Tutumları	Evet	143	23,76	2,907	-1,401	0,161
	Hayır	8	22,13	2,642		
Zaman Harcattırıcılar	Evet	143	13,74	3,265	-1,793	0,073
	Hayır	8	11,38	3,998		
ZYÖ Toplam Puan	Evet	143	91,14	10,838	-0,100	0,921
	Hayır	8	89,13	12,392		

Z_{mwu} : Mann-Whitney U Testi

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalanma durumuna göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p > 0,05$) (Tablo 28).

7. TARTIŞMA

Zaman, olayların geçmişten bugüne gelip, geleceğe doğru birbiri takip eden kesintisiz bir süreçtir. Zaman göreceli bir kavramdır. Aristo'ya göre zaman hareket eseri ortaya çıkmıştır. O halde zaman hareketin ürünüdür. Zamanın objektif olarak var olup olmadığı fiziğin en önemli konularından biridir (Bahçecik ve ark., 2004).

Bu araştırma, hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Araştırma kapsamında 151 hemşire ile görüşülmüş ve elde edilen bulgular 5 başlıkta ele alınarak sunulmuştur. Hemşirelerden anket yolu ile elde edilen veriler;

1. Hemşirelerin Kişisel Özellikleri
2. Hemşirelerin Zaman Yönetimi ile İlgili Özellikleri
3. Zaman Yönetimi Ölçeğine İlişkin Bulgular
4. Hemşirelerin Önemli Kişisel Özelliklerinin ve Zaman Yönetimi İle İlgili Özelliklerinin Zaman Yönetimi Ölçeği Puanlarına Göre Karşılaştırılması olmak üzere beş grupta incelendi.

7.1. HEMŞİRELERİN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİNİN TARTIŞILMASI

Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş grubuna göre dağılımları incelendiğinde, hemşirelerin %48,3'ünün (n=73) 20-25 yaş olduğu, %74,2'sinin (n=112) kadın olduğu, %72,8'inin (n=110) ise bekar olduğu tespit edildi. Hemşirelerin eğitim durumuna göre dağılımları incelendiğinde, %36,4'ünün (n=55) lisans eğitim seviyesinde olduğu saptandı (Tablo 1).

Çalışmada hemşirelerin büyük çoğunluğunun serviste çalıştığı, yarısından fazlasının 0-5 yıllık deneyiminin olduğu saptandı (Tablo 2). Boduç'un (2016) yapmış olduğu çalışmada; %36,4'ünün üniversite hastanesinde ve özel hastanede çalıştıkları, %81,8'inin staf hemşire pozisyonunda görev aldığı, %42,7'sinin meslekte çalışma yıllarının 5 yıl ve daha az, %55,6'sının kurumda çalışma yıllarının da benzer şekilde

5 yıl ve daha az olduğu belirtilmiştir. Zaman yönetimi kavramında çalışılan birimin yoğunluğu, o birime yatan hastaların bakım yükü, birimde çalışan eleman sayısı, elemanların eğitimi ve çalışma yılları oldukça etkili olmaktadır. Çalışanın yaşı ve tecrübesi arttıkça zamanını planlama konusudaki başarısı da artmaktadır. Demir (2016)'nın yapmış olduğu araştırmada da benzer sonuçlardan bahsedilmiş olup, çalışma süresi 5 yıldan az bulunmuştur. Bulgumuz Boduç ve Demir'in çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

7.2.HEMŞİRELERİN ZAMAN YÖNETİMİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİNİN TARTIŞILMASI

Çalışanın iş yükünü hafifletecek materyal metotlardan faydalanması, konu ilgili son teknolojik yenilikleri takip etmesi zamanı etkin yönetebilmek adına önemli bir parametredir. Bu bağlamda araştırmaya katılan hemşirelerin büyük çoğunluğunun hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalandığı, zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırdığını düşündüğü, zaman yönetiminin hastanelerdeki kaliteyi geliştirmede etkili olduğunu düşündüğü tespit edildi (Tablo 3).

Zaman yönetimi kavramında bir diğer önemli parametre hemşirelerin günlük işlerini planlayabilmesi için çalışılan ünite ile ilgili görev tanımlarının mevcut olmasıdır. Böylece hemşireler bir işi yaparken kendilerinden neler beklendiğini bildiklerinde görevleri dışındaki işlerle oyalanmadan, hasta bakımına yönelik planlamalarını daha rahat yapabilmektedirler. Ayrıca bir işin nasıl yapılacağını anlatan talimat-prosedürler de planlamalarda etkilidir ve zaman kaybını önlemektedir. Yapılan araştırmada da hemşirelerin büyük kısmının çalıştığı kurumda statüsünün gerektirdiği görev tanımının mevcut olduğu ve çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olduğunu belirttikleri tespit edildi (Tablo 3). Boduç'un (2016) yapmış olduğu çalışma araştırma bulgularına ise zıt nitelikte olup, hemşirelerin %91,1'inin zamanı orta düzeyde kullandıkları, %69,1'inin çalışma ortamında aynı anda birkaç işi birden yapmak durumunda kaldıkları, %6,9'unun çoğunlukla mesai saatleri içinde yapmaları gereken işleri mesai saati dışında tamamladıkları, bu durumların zaman yönetimi kavramının etkin kullanılmamasından ve yazılı prosedür- talimatların yetersiz

olmasından, görev tanımlarının belirlenmemiş olmasından kaynaklandığı, sonuç olarak verimin ve kalitenin düştüğü ifade edilmiştir. Literatürden elde edilen bu veriler yazılı görev tanımı olmadığı ve talimat-prosedürlerin bulunmaması durumunda işlerin planlanmadığını, böylece zaman yönetimi konusunda başarısız olduğunu göstermektedir.

7.3. ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİNE İLİŞKİN BULGULARIN TARTIŞILMASI

Bilimsel araştırmalarda ölçeklerin kullanılabilmesi için güven aralığının 0,70 ve üzerinde olması gerekmektedir. Bu çalışmada kullanılan Zaman Yönetimi Ölçeği (ZYÖ) madde-toplam puan korelasyon analizi ve Cronbach Alpha değerlendirme sonuçlarına göre ölçeğin madde-toplam puan korelasyonlarının -0,299 ile 0,697 arasında değişmekte olduğu, Zaman Planlaması boyutu madde 16, Zaman Tutumları boyutu madde 6 ve madde 7 ve Zaman Harcattırıcılar boyutu madde 1 hariç istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu saptandı ($p<0,05$). Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha değeri ise 0.795 bulundu. Buna göre ölçeğin istatistiksel açıdan yüksek anlamlılık düzeyine sahip olduğu saptandı (Tablo 4). Andıç'ın (2009) yapmış olduğu çalışmada da ölçek güvenilir bulunmuş olup, Cronbach alfa değeri ise 0.87 olarak hesaplanmıştır. Andıç'ın bu çalışmasının sonuçları Nunnally'nin (Akt: Alay ve Koçak, 2002) 0.70 kriterine göre kabul edilebilir değerdir.

Zaman Yönetimi Ölçeğinin alt boyutlarında yer alan maddelerin puanları ile yer aldığı alt boyutun toplam puanı arasındaki ilişkiler korelasyon analizi ile değerlendirildi. Değerlendirme sonuçlarına göre, Zaman Planlaması alt boyutunda $r=-0,106-0,757$ arasında, Zaman Tutumları alt boyutunda $r=0,346-0,558$ arasında, Zaman Harcattırıcılar alt boyutunda $r=0,403-0,807$ arasında ve Zaman Planlaması alt boyutu Madde 16 hariç tüm maddeler için istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptandı. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları olan Cronbach Alpha değeri; Zaman Planlaması alt boyutu için 0,901, Zaman Tutumları alt boyutu için 0,374, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu için ise 0,677 olarak bulundu (Tablo 5). Bu sonuçlara göre Zaman Tututmları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutlarının güvenilirlikleri orta düzeydedir. Alay'ın (2003) yapmış olduğu çalışmada

genel zaman yönetimi, zaman planlaması ve zaman harcattırıcılar alt boyutları arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p<0,05$). Andıç'ın (2009) çalışmasında da ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa değeri 0.88, olarak hesaplanmıştır. Aynı çalışmada zaman tutumları alt ölçeğinin Cronbach alfa seviyesi 0.66 ve zaman harcattırıcılar alt ölçeğindeki 0.47 olarak bulunmuştur. Yine Nunnally'nin 0.70 kriterine göre bu değerler de kabul edilebilir niteliktedir. Sonuç olarak zaman tutumları (7 maddelik) alt ölçeğinin güvenilirliği için 0.66'lık alfa seviyesi kabul edilebilir. Fakat zamanı boşa harcama için 0.47'lik alfa seviyesi orta derecede kabul edilebilir düzeydir. Literatürde çalışma ile paralellik göstermektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği ve alt boyutları madde puan dağılımları Tablo 6'da verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; en düşük puan ortalamasının Zaman Tutumları alt boyutunun "Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?" ($2,62 \pm 0,943$) maddesinden alındığı, en yüksek puan ortalamasının ise Zaman Harcattırıcılar alt boyutunun "Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?" ($3,91 \pm 1,313$) maddesinden alındığı tespit edildi (Tablo 6). Başak, Uzun ve Arslan'ın (2008) yaptığı çalışmada ise bizim çalışmamızın aksine zaman planlaması bölümünden alınan puanlar daha anlamlı çıkmıştır. Buna göre; günü planlama için zaman ayırma ve yapılacakların listesini oluşturma maddelerinde ortalamalarının düşük olduğu ancak, öncelikleri belirleme ve çok uğraş gerektiren çalışmalar için en iyi zamanı programlama maddelerinde ortalamaların daha iyi olduğu belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan hemşirelerin Zaman Yönetimi Ölçeği puanları Tablo 7'de verildi. Değerlendirme sonuçlarına göre Zaman Planlaması alt boyutu puan ortalaması $53,74 \pm 10,371$, Zaman Tutumları alt boyutu puan ortalaması $23,68 \pm 2,909$, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puan ortalaması ise $13,62 \pm 3,334$ olarak tespit edildi. Hemşirelerin Zaman Yönetimi Ölçeği toplam puanlarının 59 ile 132 arasında değiştiği, puan ortalamasının ise $91,03 \pm 10,889$ olduğu belirlendi (Tablo 7). Boduç'un yapmış olduğu çalışmada hemşirelerin %91'inin zamanı orta düzeyde kullandıkları saptanmıştır. Bu çalışmada ise Boduç'un çalışmasına zıt olarak hemşirelerin zamanı oldukça iyi kullandıkları bulundu. Bu sonucun çalışılan kurumda görev tanımlarının mevcut olmasından, işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olmasından kaynaklandığını düşünebiliriz.

Analiz sonuçlarına Zaman Planlaması alt boyutu ile; Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı, negatif yönde ve düşük düzeyde (r_s : -0,256, $p<0,01$), ZYÖ toplam puan ile arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edildi (r_s : 0,893, $p<0,01$). Buna karşın Zaman Planlaması alt boyutu ile Zaman Tutumları alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı saptandı ($p>0,05$). Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Tutumları alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edildi (r_s : 0,412, $p<0,01$). Buna karşın Zaman Tutumları alt boyutu ile Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p>0,05$). Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Harcattırıcılar alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasındaki ilişki incelendiğinde ise istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı görüldü ($p>0,05$) (Tablo 8). Boduç'un (2016) yapmış olduğu çalışmada da hemşirelerin ZYÖ toplam puanından ve alt boyutlarından aldıkları ortalama puanlar karşılaştırıldığında, zaman harcattırıcılar dışındaki alt boyutlarda ve ölçek toplamında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Literatürden ve çalışmadan elde edilen bu sonuçlara göre hemşirelerin zamanı aktif kullanmasını engelleyen zaman harcattırıcı etmenlerin fazla olması zamanplanının yapılmasını engellediğini düşündürmektedir.

7.4. HEMŞİRELERİN ÖNEMLİ KİŞİSEL ÖZELLİKLERİNİN VE ZAMAN YÖNETİMİ İLE İLGİLİ ÖZELLİKLERİNİN ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ PUANLARINA GÖRE TARTIŞILMASI

Araştırmaya katılan hemşirelerin önemli kişisel özellikleri ve zaman yönetimi ile ilgili özellikleri, Zaman Yönetimi Ölçeği puanlarına göre karşılaştırıldı. Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin yaş grubuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Buna göre 20-25 yaş aralığındaki hemşirelerin Zaman Harcattırıcılar alt boyut puan ortalamaları daha yüksekken, 41 yaş ve üzeri olan hemşirelerinki ise düşük bulunmuştur (Tablo 9). Andıç'ın (2009) yapmış olduğu çalışma araştırma sonuçları ile paralelik göstermektedir. Andıç yaş ortalaması

arttikça zaman harcattırıcılar puanının azaldığını belirtilmiştir ($p<0,05$). Eldeleklioğlu'nun (2008) araştırmasında ise; zaman yönetimi becerileri ile yaş ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Bu verilerden hemşirelin genç yaşlarda daha fazla zaman harcattırıcılarla oyalandıkları, bu nedenle işlerini planlayamadıkları ve zaman yönetiminde başarısız oldukları, buna karşın yaş ilerledikçe bu durumun düzeldiği sonucuna varılabilir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin cinsiyetine göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre kadın hemşirelerin Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanlarının ($14,07 \pm 3,282$) erkek hemşirelerin puanlarına ($12,31 \pm 3,172$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı (Tablo 10). Cinsiyeti kadın olan hemşirelerin zaman harcattırıcı etmenleri daha iyi yönettikleri görölmektedir. Bu sonuç bayanların hem iş hayatı hem aile hayatındaki sorumluluklarının fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Bayanlar bu sorumluluklarını yerine getirirken zaman planlama konusunda pratik yapabilmekte, zaman harcattırıcı etmenlerden daha iyi uzak durabilmektedirler. Literatür bilgilerinde bu sonuçları desteklemektedir. Buna göre; Kıdak'ın (2011) çalışmasında, cinsiyet ile zaman planlaması ve zaman tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamasına karşın ($p>0,05$) zaman harcattırıcılar alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Andıç'ın (2009) çalışmasında ise; cinsiyet ile zaman yönetimi arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Bu sonuca göre genel zaman yönetimi becerilerinin erkek ve bayanlarda birbirine yakın olduğu ifade edilmektedir. Cinsiyetin zaman yönetimi toplam puanına göre etkili bir faktör olmadığı gözlenmektedir. Sonuç olarak bayan ve erkeklerin genel zaman yönetimi becerilerinin birbirine yakın olduğu, zamanlarını aynı beceri düzeyi ile yönettikleri belirtilmektedir. Yine çalışmamıza zıt olarak Demirtas ve Özer (2007), Erdul (2005), Misra ve McKean (2000), Eldeleklioğlu (2008) ve Alay (2000) yaptıkları çalışmalarda da genel zaman yönetimi toplam puanı ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Buna göre erkeklerin zaman yönetimini daha iyi kullandıkları tesbit edilmiştir. Çağlıyan'a (2009) göre ise bayanların zaman yönetimi ölçeğinden aldığı puanları erkeklere göre daha yüksektir ($p<0,05$). Andıç (2009)'ın yapmış olduğu çalışmada kız öğrencilerin zamanını daha

iyi kullanabilme konusunda kendilerinin söz sahibi oldukları, zamanlarını yapıcı olarak kullandıkları, zaman planlama isinde kendilerini geliştirmek istedikleri, amaçlarını gerçekleştirebileceklerini düşündükleri, okul işlerini engelleyecek durumlara izin vermedikleri ifade edilmektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin medeni durumuna göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0,05$) (Tablo 11). Kıdak'ın (2011) çalışmasında da bizim çalışmamıza paralel sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre; medeni durum ile zaman planlaması, zaman tutumları ve zaman harcattırıcı tutumları alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sökmen'in (2012) yapmış olduğu çalışmada da benzer bulgular elde edilmiştir. Aynı şekilde Başak, Uzun ve Arslan'ın (2008) yaptığı araştırmalarda da medeni durum ile zaman ölçeği alt puanları arasında istatistiksel bir fark yoktur. Sonuç olarak evli ya da bekar olmanın zaman yönetimini etkilemediği söylenebilir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($62,50 \pm 11,188$), lisans mezunu hemşirelerin puanlarına ($51,42 \pm 11,100$) göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanları ($26,10 \pm 2,998$), Sağlık Meslek Lisesi mezunu hemşirelerin puanlarına ($23,02 \pm 2,604$) göre; yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($103,40 \pm 13,501$) ise, Sağlık Meslek Lisesi, ön lisans ve lisans mezunu hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $90,57 \pm 9,995$, $91,14 \pm 8,200$ ve $89,15 \pm 11,488$) göre istatistiksel olarak anlamlı bulundu (Tablo 12). Bu durum eğitim arttıkça hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki teorik bilgilerini uygulama alanında kullanım düzeylerinin de arttığı anlamına gelmektedir. Zamanı planlayabilmek için öncelikle zaman yönetimin ne olduğu ve nasıl planlanacağı bilinmesi gerekmektedir. Literatür bilgileri elde edilen sonuca zıttır. Buna göre; Kıdak'ın (2011) yapmış olduğu çalışmada, araştırmamızın tersine bulgular elde edilmiş olup; eğitim durumu ve görevleri ile zaman planlaması, zaman tutumları ve zaman harcattırıcı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin bulunduğu birimdeki çalışma süresine göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0,05$) (Tablo 13). Oysaki aynı birimde uzun yıllar çalışmak, o üniteye yapılan işleri planlamak, zamanı daha verimli kullanabilmek açısından kolaylık sağlayacağı beklenmektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin meslekte toplam çalışma süresine göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre meslekte toplam 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 21 yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarının (sırasıyla $55,49 \pm 8,238$, $53,76 \pm 9,987$ ve $63,50 \pm 9,678$), meslekte toplam 0-1 yıl çalışan hemşirelerin puanlarına ($45,38 \pm 9,359$) göre; meslekte toplam 2-5 yıl, 6-10 yıl ve 21 yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $92,52 \pm 9,733$, $92,02 \pm 11,290$ ve $99,75 \pm 12,366$) ise, meslekte toplam 0-1 yıl çalışan hemşirelerin puanlarına ($82,56 \pm 8,809$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 14). Kocabaş ve Erdem'in (2003) yaptığı çalışmada, zaman yönetimi tutumları ile mesleki deneyim arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Boyoğlu'nun (2013) çalışmasında, yönetici hemşirelerin zaman tutumları davranışlarının birimde çalıştıkları süreden etkilenmediği görülmüştür. Aynı şekilde Uyaniker'in (2014) çalışmasında da yönetici hemşirelerin zaman planlama, zaman tutumları boyutları ve zaman yönetimi puan ortalamalarının meslekteki çalışma süresi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Buna karşın Boduç'un araştırma sonuçları araştırma sonuçlarına paralellik göstermektedir. Buna göre; Boduç (2016) meslekte toplam çalışma yılı ile zaman planlama alt boyutu ve ölçek toplam puanları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Elde bu sonuçlara göre hemşirelerin çalışma yılları arttıkça günlük yapacakları işleri planlama konusunda tecrübeleri de artmakta, böylece zamanı daha iyi yönetebilmektedirler.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zamanını genel olarak nasıl kullandığına göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre zamanını iyi kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($57,13 \pm$

9,437), zamanını orta ve kötü kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarına (sırasıyla $52,49 \pm 9,772$ ve $42,60 \pm 11,443$) göre, zamanını orta kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($52,49 \pm 9,772$), zamanını kötü kullanan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarına ($42,60 \pm 11,443$) göre; zamanını iyi kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($94,44 \pm 9,899$), zamanını orta ve kötü kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarına (sırasıyla $89,89 \pm 10,190$ ve $79,00 \pm 12,640$) göre, zamanını orta kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanları ($89,89 \pm 10,190$) ise, zamanını kötü kullanan hemşirelerin ZYÖ Toplam puanlarına ($79,00 \pm 12,640$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 15). Boduç'un (2016) çalışmasında zaman harcattırıcılar dışındaki alt boyutlarda ve ölçek toplamında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu görülmüştür ($p < 0,05$). Çalışma sonuçlarımız Boduç'un çalışmasına benzerlik göstermektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi alma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi alan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $58,53 \pm 8,666$ ve $94,97 \pm 9,937$), zaman yönetimi ile ilgili daha önce bilgi almayan hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $50,58 \pm 10,230$ ve $88,44 \pm 10,759$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 16). Boduç'un (2016) yapmış olduğu çalışmada, hemşirelerin daha önce zaman yönetimi konusunda eğitim alma durumları ile zaman yönetimi ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, eğitimi almış olan hemşirelerin almamış olanlara göre zaman planlama alt boyutlarından ve ölçek toplamından daha yüksek puan aldıkları belirlenmiştir. Çalışma sonucumuz Boduç'un çalışmasıyla uyumlu görülmektedir. Aslında daha önce zaman yönetimi konusunda bilgi alan hemşirelerin zamanı daha iyi yönetilmesi beklenen bir sonuçtur.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetimi konusunda

kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuyan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $58,83 \pm 9,22$ ve $95,81 \pm 11,05$), zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okumayan hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $50,10 \pm 9,63$ ve $87,61 \pm 9,44$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede olduğu saptandı (Tablo 17). Bu sonuçlar zaman yönetimi konusunda ne kadar çok literatür okunursa o kadar başarı elde edildiğini göstermektedir. Aynı zamanda kurumda çalışan hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki teorik bilgilerini pratiğe yansıtma konusunda başarılı oldukları yorumunu yapabiliriz.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilme durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Harcattırıcılar ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre; çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilen hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $60,71 \pm 8,163$ ve $94,74 \pm 9,461$), çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilmeyen hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $51,72 \pm 10,089$ ve $89,96 \pm 11,068$) göre; çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilmeyen hemşirelerin Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları ($14,36 \pm 2,920$) ise, çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans verilen hemşirelerin puanlarına ($11,06 \pm 3,446$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 18). Bahçecik ve arkadaşlarının (2004) çalışmasında, zaman yönetimi ile ilgili kurslara katılan hemşirelerin zamanlarını daha iyi yönettikleri saptanmıştır. Ancak zıt sonuçlanan araştırmalar da mevcuttur. Sayan'ın (2005) çalışmasında araştırmamıza zıt sonuçlar elde edilmiş olup, yönetici hemşirelerin zaman yönetimi ile ilgili seminer, kurs vb. eğitime katılım durumuna göre, yetki devri durumu, zaman yönetimi teknikleri kullanma durumu, planlama yapma durumu, öncelikleri belirleme durumu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Aynı şekilde Türk ve Bumin'in (2015) çalışmasında da zaman yönetimi eğitimi alanlarla zaman planlama, zaman tutumları ve zaman harcattırıcılar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı kurumda statüsünün

gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarının mevcut olma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 19). Akatay'ın (2003) çalışmasında da benzer sonuçlar elde edilmiş olup, bir iş yerinde çalışan personelin görev yetki ve sorumluluklarının belirlenmiş olmasının zaman yönetiminde kolaylık sağladığından, görev tanımı net olan personelin bu görevleri yerine getirirken zamanı daha etkin kullandığından bahsedilmektedir. Bu sonuçlar bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Buna göre görev tanımı net olan personel, bu görevleri yerine getirirken zamanı daha planlı kullanmaktadır.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetiminin çalışanın verimliliğini artırma durumu hakkındaki düşüncesine göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Tutumları alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırdığını düşünen hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanlarının ($23,81 \pm 2,936$), zaman yönetiminin çalışanın verimliliğini arttırmadığını düşünen hemşirelerin puanlarına ($22,00 \pm 1,949$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edildi (Tablo 20). Bahçecik ve arkadaşlarının (2004) çalışmasında, hemşirelerin zaman yönetimini kullanmalarının verimliliği arttırdığı ifade edilmektedir. Seri'nin (2010) çalışmasında ise zamanın etkin kullanımının hem çalışan performanslarına hem de üretim hacmi ve işletme verimliliğine pozitif katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar araştırma sonuçlarımızla paralellik göstermektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin hastanede günlük işleri için planlama yapma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre; hastanede günlük işleri için planlama yapan hemşirelerin Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanları, hastanede günlük işleri için planlama yapmayan hemşirelerin puanlarına göre

istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 21). Yılmaz ve Aslan'a (2002) göre, zamanı iyi yönetebilmek için yapılması gereken işlerin planlanması gerekmektedir. Yılmaz ve Aslan, belirlenen amaçlara ulaşabilmekte birincil önceliğin işlerin planlanması olduğunu ifade etmektedir. Çalışma sonucumuz hemşirelerin planlı çalıştıklarını göstermesi açısından memnuniyet vericidir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetiminin hastanelerde kaliteyi geliştirmedeki etkisi ile ilgili düşüncesine göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p>0,05$) (Tablo 22). Sayan'ın (2005) çalışmasında, zamanı etkin kullanma ile kalitenin artması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Küçükaltan ve arkadaşlarının (2013) çalışmasında da; yöneticilerin büyük çoğunluğunun zaman yönetimi hakkında bilgiye sahip olduğu, zamanı değerlendirmede kendilerini başarılı bulduğu, ancak zaman yönetiminin kaliteyi arttırmada tek etken olmadığı belirtilmiştir. Çalışma bulgularımız yukarıda sözü edilen çalışmalara benzerlik göstermektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirleme durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirleyen hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarının (sırasıyla $55,20 \pm 9,142$ ve $92,63 \pm 9,902$), kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirlemeyen hemşirelerin puanlarına (sırasıyla $46,04 \pm 13,043$ ve $82,58 \pm 12,147$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede olduğu tespit edildi (Tablo 23). Akatay'a göre (2003), bir çalışanın iş yerinde başarı olabilmesi için günlük planlamaların yanı sıra haftalık, aylık ve yıllık planlamalarının da olması gerekmektedir. Kısa ve uzun vadeli bu hedeflerin çalışanı başarıya götürdüğü ifade edilmektedir. Sayan' a (2005) göre ise de bir yönetici hemşirenin başarılı olabilmesi için zamanı etkin ve verimli kullanması, kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlemesi gerekmektedir. Çalışma sonucumuz hemşirelerin kendileri ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirlediklerini göstermekle birlikte kısa ve uzun vadeli hedeflerin bireyi başarıya götürmesinden yola çıkıldığında hemşireler adına sevindiricidir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin kendisi için tanımladığı en

uygun davranış tipine göre karşılaştırıldığında, Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre kendini mükemmeliyetçi olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $57,73 \pm 8,791$ ve $94,57 \pm 10,352$), kendini aceleci, erteleyici ve ayrıntıcı olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 24). Kendini mükemmeliyetçi olarak tanımlayan hemşirelerin zaman yönetimi sağlamaları beklenen olarak düşünülebilir. Çünkü aceleci, erteleyici ve ayrıntıcı olmak zamanın doğru yönetilmemesine neden olabilir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olma durumuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Tutumları alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olduğunu düşünen hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanlarının ($24,12 \pm 2,922$), görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olmadığını düşünen hemşirelerin puanlarına ($22,76 \pm 2,681$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi (Tablo 25). Aydın ve Koçak'ın (2016) çalışmasında, çalışma için ayrılan zamanı etkili kullanamama konusunda yaşadıkları, çalışmayı bilinçli bir şekilde ertelemeye yönelik davranışlarının diğer boyuta göre daha az görüldüğü ortaya çıkarılmıştır. Kandemir'in (2015) yapmış olduğu çalışmada katılımcıların kendilerini zaman planlaması konusunda geliştirmeye ihtiyaç duydukları görülmektedir. Andıç'ın (2009) yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin zaman tutumları alt boyutu ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Alay (2000), Demirtaş ve Özer (2007) tarafından yapılan çalışmalarda da zaman tutumları alt boyutu ile akademik başarıları arasında da anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olma durumuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Planlaması alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p<0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($54,99 \pm 10,134$), çalıştığı

kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olmayan hemşirelerin puanlarına ($50,98 \pm 10,464$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 26). Çalışma sonucumuz hemşirelerin zamanlarını palnlarken iş akış şemalarından faydalandıklarını göstermesi açısından memnuniyet vericidir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olma durumuna göre karşılaştırıldığında, Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p < 0,05$). Analiz sonuçlarına göre çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları (sırasıyla $23,92 \pm 2,925$ ve $13,87 \pm 3,320$), çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına ($22,44 \pm 2,534$ ve $12,32 \pm 3,159$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu (Tablo 27). Öztürk ve ark. (2016)' da yapmış olduğu çalışmaya katılan hemşirelerin görevlerini yerine getirirken sağlık sisteminin işleyişinden kaynaklanan, talimat prosedürlerin yeterli olmaması, görev tanımlarının belirlenmemiş olması ve iş akış şemalarının bulunmaması gibi sorunlar yaşadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar araştırmamızla paralellik göstermektedir.

Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalanma durumuna göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı ($p > 0,05$) (Tablo 28). Uygur ve ark.'nın (2008) yapmış olduğu çalışmada hemşireler yeterli sayıda, uygun nitelikte hekim, hemşire, hizmetli personel çalışanların eksikliğinden ve yetersiz malzeme, araç -gereç ile çalışmaktan şikayet etmektedirler. Bununla birlikte, hemşirelerin iş yoğunluğu yalnızca hemşire sayısının yetersizliğinden değil aynı zamanda eksik personel nedeni ile göreve tanımı dışında işleri yapmak zorunda kalmalarından kaynaklanmaktadır. Öztürk ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında da hemşirelerin; hemşire, personel ve malzeme yetersizliğine bağlı sıkıntı yaşadığı belirtilmiştir. Bu çalışmada sonucun anlamlı bulunmaması çalışmanın özel bir hastanede yapılmasından, bakımda kullanılacak olan yardımcı araç gereç sıkıntısının yaşanmamasından dolayı olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak; bu araştırmada yer alan sorular dikkate alındığında hemşirelerin zaman yönetimi konusudaki bilgilerinin yeterli olduğu, bilgi düzeyinin daha önceden eğitim alma, literatür tarama, sempozyum, konferans gibi bilimsel faaliyetlere katılma gibi faktörlerden etkilendiği, çalışma yaşamına ait özelliklerin zaman yönetimini etkilediği ve hemşirelerin hasta bakımında zaman yönetimini aktif kullandığı saptanmıştır.

8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeylerinin değerlendirilmesine yönelik bu çalışmanın sonuçlarını şöyle sıralayabiliriz:

- Araştırmaya katılan hemşirelerin %48,3'ünün (n=73) 20-25 yaş aralığında olduğu, %74,2'sinin (n=112) kadın olduğu, %72,8'inin (n=110) bekar olduğu, %36,4'ünün (n=55) lisans eğitim seviyesinde olduğu,
- %57,6'sının (n=87) 0-5 yıl süre aynı birimde çalıştığı, %41,7'sinin (n=63) 2-5 yıl arasındaki bir süredir çalıştığı, %81,5'inin (n=123) hemşire olarak görev aldığı,
- %52,3'ünün (n=79) zamanı orta düzeyde kullandığı,
- %39,7'sinin (n=60) daha önce zaman yönetimi ile ilgili bilgi aldığı, %13,2'sinin (n=20) hizmet içi eğitimlerde zaman yönetimi ile ilgili bilgi aldığı, %41,7'sinin (n=63) zaman yönetimi konusunda kitap, dergi ve makale gibi yayınları okuduğu, %22,5'inin (n=34) çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer/konferans verildiği,
- %84,8'inin (n=128) çalıştığı kurumda statüsünün gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarının mevcut olduğu,
- %92,7'sinin (n=140) zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini arttırdığını düşündüğü,
- %79,5'inin (n=120) hastanede günlük işlerini yaparken planlama yaptığı,
- %89,4'ünün (n=135) zaman yönetiminin hastanelerdeki kaliteyi geliştirmede etkili olduğunu düşündüğü,
- %53,6'sının (n=81) boş zamanını gezerek ve eğlenerek geçirdiği,
- %84,1'inin (n=127) kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedefler belirlediği,

- %39,7'si (n=60) mükemmeliyetçi davranış tipini seçtiği,
- %67,5'i (n=102) görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olduğunu belirttiği,
- %68,9'unun (n=104) çalıştığı kurumda çalışılan üniteye uygun iş akış şemalarının mevcut olduğu,
- %83,4'ünün (n=126) çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatların mevcut olduğu,
- %94,7 (n=143) ile büyük çoğunluğunun hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalandığı,
- Zaman yönetimi öleği ile ilgili değerlendirmelerde ölçeğin Zaman Planlaması boyutu madde 16, Zaman Tutumları boyutu madde 6 ve madde 7 ve Zaman Harcattırıcılar boyutu madde 1 hariç istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu ($p<0,05$),
- Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha değerinin 0.795 olduğu, buna göre ölçeğin istatistiksel açıdan yüksek anlamlılık düzeyine sahip olduğu,
- Zaman Planlaması alt boyutunda $r=-0,106-0,757$ arasında, Zaman Tutumları alt boyutunda $r=0,346-0,558$ arasında, Zaman Harcattırıcılar alt boyutunda $r=0,403-0,807$ arasında ve Zaman Planlaması alt boyutu Madde 16 hariç tüm maddeler için istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu,
- Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik katsayıları olan Cronbach Alpha değeri; Zaman Planlaması alt boyutu için 0,901, Zaman Tutumları alt boyutu için 0,374, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu için ise 0,677 olduğu,
- En düşük puan ortalamasına sahip maddenin Zaman Tutumları alt boyutunun "2. Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?" ($2,62 \pm 0,943$) olduğu, en yüksek puan ortalamasına

sahip maddenin ise *Zaman Harcattırıcılar* alt boyutunun “3. Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?” ($3,91 \pm 1,313$) olduğu,

- Zaman Planlaması alt boyutu puan ortalaması $53,74 \pm 10,371$, Zaman Tutumları alt boyutu puan ortalaması $23,68 \pm 2,909$, Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puan ortalaması ise $13,62 \pm 3,334$ olduğu, hemşirelerin Zaman Yönetimi Ölçeği toplam puanlarının 59 ile 132 arasında değiştiği, puan ortalamasının ise $91,03 \pm 10,889$ olduğu,
- Zaman Planlaması alt boyutu ile; Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı, negatif yönde ve düşük düzeyde ($r_s: -0,256, p<0,01$), ZYÖ toplam puan ile arasında ise istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu ($r_s: 0,893, p<0,01$), buna karşın Zaman Planlaması alt boyutu ile Zaman Tutumları alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$),
- Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Tutumları alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı, pozitif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu ($r_s: 0,412, p<0,01$) ,buna karşın Zaman Tutumları alt boyutu ile Zaman Harcattırıcılar alt boyutu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$),
- Zaman Yönetimi Ölçeği Zaman Harcattırıcılar alt boyutu ile ZYÖ toplam puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0,05$),
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin yaş grubuna göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<0,05$), yaş arttıkça zaman harcattırıcılar puanının düştüğü,
- Kadın hemşirelerin Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanlarının ($14,07 \pm 3,282$), erkek hemşirelerin puanlarına ($12,31 \pm 3,172$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,

- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin medeni durumuna göre karşılaştırıldığında arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p>0,05$),
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında yüksek lisans mezunu olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanlarının ($62,50 \pm 11,188$) istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin bulunduğu birimdeki çalışma süresine göre karşılaştırıldığında arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ($p>0,05$),
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin meslekte toplam çalışma süresi arttıkça zaman planlamanın daha iyi yapıldığı,
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zamanını genel olarak orta düzeyde kullandığı,
- Zaman yönetimi ile ilgili bilgi alan hemşirelerin zaman planlaması puanının daha yüksek olduğu,
- Zaman yönetimi konusunda dergi, makale gibi bilimsel yayınları takip eden hemşirelerin zaman planlamalarının daha iyi olduğu,
- Çalıştığı hastanede zaman yönetimi ile ilgili seminer ve konferans gibi eğitsel faaliyetlere katılan hemşirelerin zaman planlaması puanlarının eğitim almayanlara göre daha yüksek olduğu,
- Çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanlarının çalıştığı kurumda ilgili iş tanımları mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin zaman yönetiminin çalışanın veya yöneticinin verimliliğini artırma durumu hakkındaki

düşüncesine göre karşılaştırıldığında, yalnızca Zaman Tutumları alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<0,05$),

- Hastanede günlük işleri için planlama yapan hemşirelerin Zaman Planlaması, Zaman Tutumları ve ZYÖ Toplam puanlarının istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanlarının hemşirelerin zaman yönetiminin hastanelerde kaliteyi geliştirmedeki etkisi ile ilgili düşüncesine göre karşılaştırılması yapıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ($p>0,05$),
- Kendisi ile ilgili kısa ve uzun vadeli hedef belirleyen hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarının hedefi olmayan hemşirelere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Kendini mükemmeliyetçi olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanları (sırasıyla $57,73 \pm 8,791$ ve $94,57 \pm 10,352$), kendini aceleci, erteleyici ve ayrıntıcı olarak tanımlayan hemşirelerin Zaman Planlaması ve ZYÖ Toplam puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olduğunu düşünen hemşirelerin Zaman Tutumları alt boyutu puanlarının ($24,12 \pm 2,922$), görevini yerine getirirken kullandığı zamanın yeterli olmadığını düşünen hemşirelerin puanlarına ($22,76 \pm 2,681$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olan hemşirelerin Zaman Planlaması alt boyutu puanları ($54,99 \pm 10,134$), çalıştığı kurumda ünitesine uygun iş akış şemaları olmayan hemşirelerin puanlarına ($50,98 \pm 10,464$) göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,

- Çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar olan hemşirelerin Zaman Tutumları ve Zaman Harcattırıcılar alt boyutu puanlarının çalıştığı hastanede işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür ve talimatlar mevcut olmayan hemşirelerin puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu,
- Zaman Yönetimi Ölçeği puanları hemşirelerin hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç ve gereçlerden faydalanma durumuna göre karşılaştırılması yapıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ($p>0,05$) tesbit edildi.

ÖNERİLER

Hemşirelerin zaman yönetimi ile ilgili bilgi düzeyleri her ne kadar yüksek olsa da dönem dönem bu bilgilerin tazelenmesi gerekmektedir. Bunun için hemşirelerin konu ile ilgili teorik eğitimlerinin yanı sıra, görsel öğrenme teknikleri ve simülasyon uygulama yöntemleri kullanılarak bilgileri güncellenmelidir.

- Hemşirelerin zaman yönetimini etkin kullanabilmeleri için mesleki eğitimin verildiği okul yıllarından itibaren bu konuya yer verilmesi, uygulama alanlarında da konunun önemini sık sık hatırlatılması önerilmektedir.
- Zamanı etkin kullanmak bireysel ve kurumsal verimliliği arttırdığı için hizmet içi eğitimlerle konunun önemi vurgulanmalıdır.
- Hemşirelerin zaman yönetimi konusunda pratiklik kazanabilmeleri için zaman engelleyicilerin farkında olmaları sağlanmalıdır.
- Hemşirelere zamanı etkin kullanabilmeleri, planlama yapabilmeleri, kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerini belirleyebilmeleri konusunda eğitim verilmelidir. Konunun pekişmesi için örnek vaka çalışmaları yapılmalıdır.
- Zamanın verimli kullanılması için görev, yetki ve sorumlulukların iyi bilinmesi ve uygulanması gerekmektedir. Bu amaçla hemşirelerin hastanede göreve başlamalarından itibaren görev, yetki ve sorumlulukları kendilerine yazı olarak verilmelidir.
- Zaman yönetiminde başarılı olabilmek için yetki devri ve görev paylaşımı yapmaları sağlanmalıdır. Bunun için hemşirelik bakım planları doğrultusunda işlerini planlamalı ve dağılımı yapmalıdır.
- Hemşirelere konu ile ilgili tüm güncel yasa ve yönetmelikleri takip etmeleri gerektiği belirtilmelidir.
- İlgili konuda düzenlenen eğitim programlarının, bilimsel faaliyetlerin sayısı arttırılmalıdır.
- Konu ile ilgili daha ileri araştırmalar yapılmalıdır.
- Sağlık çalışanlarının ve özellikle hemşirelerin görevlendirilirken, iş tanımlarına uygun görevlendirmelerin yapılmasına özen gösterilmelidir.

- Hastane çalışma koşullarının özellikle zaman harcattırıcılar açısından ele alınarak gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır.
- Hemşireler yapacakları faaliyetleri belirleyerek ve sıralayarak, haftalık ve günlük planlar oluşturup zaman yönetimi tekniklerini öğrendikten sonra uygulamalıdır.
- Sadece iş yaşamında değil özel yaşam alanında da zaman yönetimi konusunda duyarlılık göstermeleri önerilmelidir.
- İşlerin zorluk derecesine göre sıralaması yapılmalı, iş basamakları arasında, enerji toplayabilmek için dinlenme zamanı bırakılmalıdır.
- Zamandan tasarruf sağlayabilmek için teknolojik cihazlardan faydalanılması sağlanmalı, konu ile ilgili yenilikler takip edilmelidir.

9. KAYNAKLAR

Akatay A. Örgütlerde Zaman Yönetimi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2003, 10: 281-299.

Akatay A, Yelkikalan N. Zaman Yönetimi ve Yönetimsel Zamanın Etkin Kullanılması. Yönetim Bilimleri Dergisi. 2008, 1: 15-24.

Akbeyik A. Zaman Yönetimi ve Zamanı Etkin Kullanma. BÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2013, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Fikret Gezgin).

Akyüz B, Ünal Ö, Mete M, Doger F. İnşaat Sektöründe Zaman Yönetimi: Irak'ın Kuzeyindeki Türk Şantiyeleri Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2015, 21: 85-106.

Alayoğlu N. İnsan Kaynakları Yönetiminde Yeni Dönem: Yetenek Yönetimi. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi. 2010, 1: 68-97.

Alay S. Relationship Between Time Management And Academic Achivement Of Selected *University Students*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000, Ankara.

Alay S, Koçak S. Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. 2003, 35: 326-335.

Alay S, Koçak S. Zaman Yönetimi Anketi: Geçerlik ve Güvenirlik. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 2002, 22:9-13.

Andıç H. Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Afyon Kocatepe Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2009, Afyonkarahisar (Danışman: Yrd.Doç.Dr. Levent Çelik).

Aştı T, Acaroğlu R. Hemşirelikte Sık Karşılaşılan Hatalı Uygulamalar. C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2000, 4:22-27.

Aydın K, Koçak S. Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi. Uşak Üniversitesi Eğitim ve Araştırmaları Dergisi.2016, 3:17-38.

Bahçecik N, Öztürk H, Şerbetçi G.A. Yönetici Hemşireler İçin Zaman Yönetimi Ölçeği Ve Zaman Yönetimini Etkileyen Faktörler. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Dergisi. 2004, 49: 67-78.

Başak T, Uzun Ş, Arslan F. Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri. Taf Preventive Medicine Bulletin. 2008, 7: 429-434.

Boduç N. Hemşirelerde Zaman Yönetimi. İÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Ülkü Baykal).

Bumin G, Türk B. Engelli Çocuğa Sahip Annelerde Zaman Yönetimi Eğitiminin Aktivite Performansı, Depresyon, Yaşam Kalitesi ve Stresle Başa Çıkma Üzerine Etkisi. Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi. 2015, 1: 13-21.

Çağlıyan V. Göral R. Zaman Yönetimi Becerileri: Meslek Yüksek Okulu Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 2009, 17: 174-189.

Demir E. Çalışanların Zaman Yönetimi Becerilerinin İşletme Verimliliği Üzerindeki Etkisi. GÜ Sosyal Bilimler Enst.İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2013, Gümüşhane (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Alper Veli Çam).

Demirel E, Ramazanoğlu F. Yöneticiler Açısından Etkin Zaman Yönetimi Tekniklerinin Değerlendirilmesi. Fırat Üniversitesi Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi. 2005, 1: 30-35.

Demirtaş H, Özer N. Öğretmen Adaylarının Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarısı Arasındaki İlişkisi. Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi. 2007, 1: 34-47.

Eldeleklioğlu J. Investigation Of Adolescents' Time Management Skills İn Tems Of Anxiety, Age And Gender Variables. Elementary Education Online. 2008, 7: 656-663.

Erdul G. Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki., Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2005, Bursa.

Ersoy G. Zaman Yönetimi. Acil Tıp Dergisi., III. Acil Tıp Sempozyumu Özel Sayısı, 2000; 238-245.

Güçlü N. Zaman Yönetimi. Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. 2001, 25: 87-106.

Gürbüz M, Aydın H. Zaman Kavramı ve Yönetimi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2012, 9:2.

İlerleyen E. Öğretmenlerin Zaman Yönetimi Becerileri İle İş Doyumları Arasındaki İlişki. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2014, Ankara (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mehmet şeren).

Kandemir M. Sağlık Kurumları Yöneticilerinde Zaman Yönetimi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2015, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Fikret Gezgin).

Karatepe K.H, Atik D. Hemşirelikte Zaman Yönetimi Neden Önemlidir?. Sağlık ve Toplum Dergisi.2015, 2:30-33.

Kibar B, Fidan Y, Yıldırım C. Öğrencilerin Zaman Yönetimi Becerileri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki: Karabük Üniversitesi. Business&Management Studies: An International Journal. 2014, 2: 136-153.

Kıdak B.L. Hastane Yöneticilerinin Zaman Yönetimi Tutumlarının Belirlenmesi: İzmir Eğitim ve Araştırma Hastaneleri Uygulaması. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2011, 25:160-172.

Kılıç S. Zaman Yönetim Ve Zamanı Etkin Kullanma. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2015, İstanbul (Danışman: Prof. Dr. Mehmet Fikret Gezin).

Kocabaş İ, Erdem R. Yönetici Adayı Öğretmenlerin Kişisel Zaman Yönetimi Davranışları. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2003, 2:203-210.

Küçükaltan D, Karalar S, ve Keskin G. Etkili Zaman Yönetimi Uygulamalarında Yöneticileri Engelleyen Zaman Tuzakları: Edirne İl Merkezindeki Tekstil Fabrikalarında Görev Yapan Yöneticiler Üzerinde Bir Araştırma. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi. 2013, 15:65-73.

Örücü, E, Tikici M. ve Kanbur A. Farklı Sektörlerde Faaliyetlerini Sürdüren İşletmelerde Zaman Yönetimi Üzerine Ampirik Bir Araştırma: Bursa İli Örneği. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 2007, 6: 9-31.

Özer M.A. Verimli Örgüt Yönetimi İçin Zaman Yönetimi. Çimento İşveren Dergisi. 2010, 1: 16-36.

Özer M.A. Çalışma Hayatında Zaman Tuzakları ve Zamanı Etkin Yönetmek. Hak İş Uluslararası Emek Ve Toplum Dergisi. 2012,2:45-75.

Öztürk H, Kurt Ş, Serin G, Bayrak B, Balık T, Demirbaş B. Hastanelerde İşe Yeni Başlayan Hemşirelerin Sorunları. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2016,4: 189-201.

Said, N. B. (2013). Time management in nursing work. Erişim 22.09.2015, http://www.academia.edu/4375027/Time_Management_in_Nursing_Work.

Sayan İ. Yönetici Hemşirelerde Zaman Yönetimi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005, İstanbul (Danışman: Yrd. Dç. Dr. Nefise Bahçeçik).

Sayıl I, Haran S, Ölmez Ş, Özgüven H. Ankara Üniversitesi Hastanelerinde Çalışan Doktor ve Hemşirelerin Tükenmişlik Düzeyleri. Kriz Dergisi. 1997,2:71-77.

Seri K. Zaman Etüdünün Uzun Vadeli Verimliliğe Etkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2010, Aydın (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Aykut H. Turan).

Sökmen A. Yöneticiler Zamanı Nasıl Yönetiyor?. İşletme Araştırmaları Dergisi. 2012, 4: 126-140.

Sugötüren M, Ballı M, Gökçe H. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Zaman Yönetimi Davranışları. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2011, 3:91-96.

Tanrıöğen A, İşcan S. Time Management Skills Of Pamukkale University Students And Their Effects On Academi Achievement. Eurasion Journal Of Educational Research. 2009, 35: 93-108.

Tektaş M, Tektaş N. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2010,23:221-229.

Uyanıker E.A. Yönetici Hemşirelerin Genel Öz Yeterlilik İnancı İle Zaman Yönetimi Arasındaki İlişki. Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,2014, İstanbul (Yrd.Doç.Dr. Makbule Batmaz).

Uygur E, Kaya N, Kaya H. Bir Devlet Hastanesinde Çalışan Hemşirelerin Sağlık Ekibi Hizmeti Anlayışları ve Yaşanan Sorunlar. İstanbul Üniversitesi Florence Nigthingale Hemşirelik Dergisi. 2008, 62: 102-113.

Yenihan B, Öner M. Zamanı Yönetmek: Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi. Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergisi. 2013,2:56-68.

Yetmen A. Zamanın Felsefesi Temelleri Üzerine Bir İnceleme. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2014, Ankara (Danışman: Prof.Dr. Hüseyin Gazi Topdemir).

Yılmaz A, Aslan S. Örgütsel Zaman Yönetimi. Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. 2002, 1: 25-46.

Yılmaz A, Aslan S. Aslan Örgütsel Zaman Yönetimi. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. 2002, 3:2.

EKLER

EK 1: ÖZGEÇMİŞ

Adı	Gülhan	Soyadı	YILMAZ
Doğum yeri	Bandırma	Doğum Tarihi	08.09.1992
Tel	0 (531) 091 78 56	E-mail	glhan.7@outlook.com

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Yüksek lisans	İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Yüksek Lisans Programı	Devam Ediyor
Lisans	İstanbul Bilim Üniversitesi Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu	2015
Lise	Gönen Mustafa Uşdu Anadolu Lisesi	2011

	Sayısal	Eşit ağırlık	Sözel
Ales Puanı	58.665	58.152	59.225
Program			Kullanma Becerisi
MS Office Programları (Excel, Word, Powerpoint)			İyi Seviyede

Görevi	Kurum	Süre(Yıl-Yıl)
Hemşire	Gayrettepe Florence Nightingale Hastanesi	2015- Devam ediyor

EK 2: ETİK KURUL ONAYI

T. C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı : 44140529 / 2016-97
Konu : Tez çalışması

29.11.2016

Yard. Doç. Dr. Gamze TEMİZ
Hemşirelik

Aşağıda belirtilen çalışmanız 29.11.2016 tarihli Üniversitemiz Klinik Araştırmaları Etik Kurulu toplantısında incelenmiş, çalışmanın yapılmasında etik ve bilimsel açıdan bir sakınca olmadığına oy birliği ile karar verilmiştir. Kurul kararı ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Numan ERMUTLU
Başkan

Çalışmanın Adı: "Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı tez çalışması.

Sorumlu Araştırmacı: Yard. Doç. Dr. Gamze TEMİZ, Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Diğer Araştırmacılar: Gülhan YILMAZ İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

Proje İle İlgili Temas Kurulacak Kişi: Yard. Doç. Dr. Gamze TEMİZ, Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Merkez sayısı: Tek merkez

T. C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

İstanbul Bilim Üniversitesi Klinik Araştırmaları Etik Kurulu
Karar No : 29.11.2016/55-11

Çalışmanın Adı: "Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı tez çalışması.

Sorumlu Araştırmacı: Yard. Doç. Dr. Gamze TEMİZ, Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Başkan
Prof. Dr. Numan ERMUTLU

Başkan Yardımcısı
Doç. Dr. Berrin TELATAR

Üye
Prof. Dr. Reyhan DİZ KÜÇÜKKAYA

Üye
Prof. Dr. Ali Seyfi Yalın YALGIN

Üye
Doç. Dr. Demet AKIN

Üye
Yard. Doç. Dr. Suzan BOZKURT

Üye
Ecz. Pınar DEMİR ÖZKER

Raportör
Yard. Doç. Dr. Ersan EROĞLU

Üye
Prof. Dr. Tufan PAKER

Üye
Prof. Dr. Işın BARAL KULAKSIZOĞLU

Üye
Doç. Dr. Semiha AKIN

Üye
Arş. Özlem ÖZTÜRK

Üye
Cafer KILIC

EK 3: ANKET FORMU

HEMŞİRELERİN ZAMAN YÖNETİMİ KONUSUNDAKİ BAŞARI DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hemşire Bilgi Formu

1) Yaşınız ?

- a) 20-25   b) 26-30   c) 31-35   d) 36-40   e) 41 ve üzeri

2) Cinsiyetiniz?

- a) Kadın   b) Erkek

3) Medeni Durumunuz?

- a) Evli   b) Bekâr

4) Eğitim Durumunuz?

- a) Sağlık Meslek Lisesi   b) Önlisans   c) Lisans   d) Yüksek Lisans   e) Doktora

5) Çalıştığınız Birim?

6) Bu birimdeki Çalışma Yılıınız?

- a) 0-5 yıl   b) 6-10 yıl   c) 11-15 yıl   d) 16-20 yıl   e) 21 yıl ve üzeri

7) Mesleğinizdeki Toplam Çalışma Yılıınız?

- a) 0-1 yıl   b) 2-5 yıl   c) 6-10 yıl   d) 11-20 yıl   e) 21 yıl ve üzeri

8) Hastanedeki Göreviniz?

- a) Hemşirelik Hizmetleri Müdürü/Müdür Yardımcısı
b) Hemşire
c) Süpervizör
d) Enfeksiyon Kontrol Komitesi Üyesi
e) Sorumlu Hemşire
f) Diğer

9) Genel olarak zamanınızı nasıl kullandığınızı düşünüyorsunuz ?

- a) iyi   b) orta   c) zayıf

10) Zaman yönetimi ile ilgili bilgi aldınız mı ?

- a)evet   b) hayır

11)Yanıtınız evet ise bu bilgiyi nereden aldınız?

- a) Kongre   b) Seminer   c) Kurs   d) Hizmet içi eğitim   e) Sempozyum
f)Diğer (Açıklayınız)

12) ‘‘Zaman yönetimi’’ konusunda kitap, dergi, makale gibi yayınlara okudunuz mu ?

a) evet b) hayır

13) Hastanenizde zaman yönetimi ile ilgili seminer, konferans vs. veriliyor mu ?

a) evet b) hayır

14) Çalıştığınız kurumda statünüzün gerektirdiği görevleri tanımlayan iş tanımlarınız mevcut mu ?

a) evet b) hayır

15) Zaman yönetimi yöneticinin/çalışanın verimliliğini arttırır mı ?

a) evet b) hayır

16) Hastanede günlük işlerinizde için planlama yapıyor musunuz ?

a) evet b) hayır

17) Zamanı iyi kullanmak için neler yapılmalıdır? (Açıklayınız)

18) Zaman yönetimi hastanelerde kaliteyi geliştirmede etkili midir ?

a) evet b) hayır

19) Boş zamanlarınızı nasıl değerlendirirsiniz?

a) Ev işleri b) Gezmek eğlenmek c) İşim ile ilgili çalışmalar yaparak

d) Uyumak e) Alışverişe çıkmak f) Çocuklarımla ilgilenmek

g) Hobilerimle ilgilenmek h) İnternette gezinmek

i) Spor yapmak j) Televizyon seyretmek

j) Diğer (Açıklayınız)

20) Kendinizle ilgili kısa ev uzun vadeli hedefler belirler misiniz?

a) evet b) hayır

21) Aşağdakilerden hangisi size en uygun davranış tipidir ?

a) Acelecilik b) Mükemmelliyetçilik c) Ertelemek d) Ayrıntılarla

uğraşmak

e) Diğer (Açıklayınız)

22) Görevlerinizi yerine getirirken, kullandığınız zamanın yeterli olduğunu düşünüyor musunuz ?

a) evet b) hayır

23) Çalıştığınız kurumda nitenize uygun iş akış şemaları mevcut mu?

a) evet b) hayır

24) Hastanenizde iş işin nasıl yapılacağını anlatan prosedür- talimatlar mevcut mu?

a) evet b) hayır

25) Hastaların tedavi ve bakımında yardımcı araç-gereçlerden faydalaniyor musunuz?

a) evet b) hayır

ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ

Bu ölçek, sizi tanımlayabilecek 27 soru içermektedir. Lütfen her soruyu okuyunuz ve sonra sizi en iyi tanımlayan ve/veya ilgilendiren uygun kategoriye soruların yanındaki parantezlerden birinin içine (X) işareti koyarak belirleyiniz. Örneğin, eğer birinci soruda “Her zaman” seçeneği size uygunsuzsa “Her zaman” seçeneğinin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz.

Sizin nasıl olmak istediğinizle değil, nasıl düşündüğünüzle ilgilendiğimizi unutmayın. 27 sorunun tamamını cevaplandırdığınızdan emin olunuz.

Zaman planlaması anketi zamanınızı nasıl kullandığınızı ve yönettiğinizi değerlendiren bir ölçektir. Bu bir test değildir. “Doğru” veya “yanlış” yanıt yoktur, içtenlikle cevaplamanız önemlidir. Vereceğiniz yanıtlar araştırmacılar dışında hiç kimse tarafından okunmayacak ve farklı bir amaçla kullanılmayacaktır. İlginize teşekkürler.

Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama)	<i>Her zaman</i>	<i>Sık sık</i>	<i>Bazen</i>	<i>Nadiren</i>	<i>Hiç</i>
1. Güne başlamadan önce gününüzü planlar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
2. Hafta başlarında her hafta için bir dizi amaçlar saptar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
3. Her gün planlama için zaman harcar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
4. Her gün kendiniz için bir takım amaçlar belirler misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
5. Her gün yapmak zorunda olduğunuz şeylerin listesini yapar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
6. İş günlerinizde yapmak zorunda olduğunuz aktivitelerin programını yapar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
7. Bir sonraki hafta için ne yapmak istediğiniz net olarak belirgin mi?	( )	( )	( )	( )	( )
8. Çalışmalarınızı bitirmek için kendinize tarih saptar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
9. Çok uğraş gerektiren çalışmalarınız için en iyi zamanınızı programlamaya çalışır mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
10. Sizin için önemli tarihleri (örn.; mesleki eğitim tarihleri, mesleğinizle ya da yöneticilikle alakalı seminer/konferans/kongre tarihleri vs.) bir takvim üzerine işaretler misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
11. Çalışma zamanınız için bir dizi amaçlar belirler misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
12. Mesleğinizle/işinizle/görevinizle/eğitiminizle alakalı makale, yazı ya da evrakları şimdi gerekli olmasalar bile, gelecekte gerekli olabilir düşüncesiyle dosyalar veya fotokopisini çeker misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
13. Yakın tarihte herhangi bir denetim olmasa bile, yönetim sistemiyle ilgili yapılacakları düzenli olarak tekrar eder misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )

14. Üzerinde çalışabileceğiniz şeyleri boş zaman bulduğunuzda yapabilmek için yanınızda taşır mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
15. Önceliklerinizi belirler ve onlara uyar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
16. Her hafta sizinle ilgili olan şeyleri önceden bir plan yapmadan ve gerektiği gibi takip etmeden yapar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
Zaman Tutumları	<i>Her zaman</i>	<i>Sık sık</i>	<i>Bazen</i>	<i>Nadiren</i>	<i>Hiç</i>
1. Zamanınızı yapıcı olarak kullanır mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
2. Zamanınızı planlama işinde kendinizi geliştirmeye ihtiyaç duyuyor musunuz?	( )	( )	( )	( )	( )
3. Genel olarak kendi zamanınızı kendiniz planladığınızı hisseder misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
4. Genellikle amaçlarınızın hepsini size verilen zaman içerisinde çoğunlukla başarabileceğinizi düşünür müsünüz?	( )	( )	( )	( )	( )
5. Küçük kararları çabucak verebiliyor musunuz?	( )	( )	( )	( )	( )
6. İnsanlara hayır diyememekten ötürü kendinizi sık sık hastanedeki işlerinizi engelleyen işlerle meşgul durumda bulur musunuz?	( )	( )	( )	( )	( )
7. Yapacak bir şeyiniz olmadan kendinizi uzun süre bekliyor durumda bulur musunuz?	( )	( )	( )	( )	( )
Zaman Harcattırıncılar	<i>Her zaman</i>	<i>Sık sık</i>	<i>Bazen</i>	<i>Nadiren</i>	<i>Hiç</i>
1. Normal bir iş gününde, hastanedeki işlerinizden daha çok kendi özel işlerinize zaman harcar mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )
2. Fayda sağlamayan alışkanlıklara veya aktivitelere devam eder misiniz?	( )	( )	( )	( )	( )
3. Günde ortalama bir paket sigara içiyor musunuz?	( )	( )	( )	( )	( )
4. İç ve ya dış denetimlerden bir gün önce veya denetim günü hala onun üzerinde çalışır mısınız?	( )	( )	( )	( )	( )

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

‘Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi’ isimli çalışmamız bir araştırma çalışmasıdır. Bu araştırma hemşirelerin zaman yönetimi konusundaki başarı düzeyi algılarının değerlendirilmesi amacıyla planlandı. Çalışmaya 15.12.2016-31.01.2017 tarihleri arasında Gayrettepe Florence Nightingale hastanesinde çalışan, araştırmaya katılma konusunda gönüllü ve anketleri doldurma konusunda istekli hemşirelerin dahil edilmesi planlanmaktadır. Gönüllülerin araştırma gruplarına alınması dahil olma kriterlerine göre belirlenecektir.

Çalışmaya katılan hemşire sayısının 150 olması planlanmış olup, çalışmada istatistiksel veri elde edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın yöntemi; öncelikle çalışmaya katılacak gönüllüler belirlendikten sonra gönüllülerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla sorular yöneltilecektir.

Bu çalışmada sizden demografik verilerin ve çalışan güvenliğine yönelik soruların yer aldığı anket formunu doldurmanız istenecektir. Anket formunun doldurulması yaklaşık 10 dakika kadardır.

Çalışmada; siz katılımcıların isimleri kullanılmayacak olup sadece sonuçları istatistiksel olarak bilimsel yazı şeklinde yayınlanacaktır. Sağlık otoriteleri, Bakanlık, Etik Kurul gerektiğinde gönüllülerinin kayıtlarına ulaşabilir ancak bu bilgiler gizli tutulacaktır. Gönüllüler isterlerse çalışmanın sonuçları hakkında bilgilendirileceklerdir.

Araştırmaya katılımınız isteğe bağlıdır. Araştırmaya katıldığınız için herhangi bir ödeme yapılmayacaktır. İstedığınız anda çalışmadan ayrılma hakkına sahipsiniz. Çalışmadan ayrılmanız halinde herhangi bir tazminat ve ek bir ödeme yapılmayacaktır.

Araştırma ile ilgili daha fazla bilgi edinmek ve soru sormak istiyorsanız aşağıdaki iletişim adreslerinden günün herhangi bir saatinde araştırmacılarla iletişime geçebilirsiniz.

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana yukarıda konusu ve amacı belirtilen araştırma ile ilgili yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli ya da gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabilceğimi ve kendi isteğime bakılmaksızın araştırmacı tarafından araştırma dışı bırakabileceğimi biliyorum.

1. Söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı

Kabul Ediyorum

Kabul Etmiyorum

2. Bu çalışma için alınan bilgilerin ileride yapılacak başka bir çalışmada kullanılmasını

Kabul Ediyorum

Kabul Etmiyorum

Gönüllünün Adı/ Soyadı/ İmzası/ Tarih/ Telefon numarası:

Sorumlu Araştırmacının Adı/ Soyadı/ İmzası/ Tarih: Yrd.Doç.Dr.Gamze TEMİZ

İstanbul Bilim Üniversitesi Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu
Yazarlar Sokak No:27 34394 Esentepe/Şişli-İstanbul Telefon: 0505 572 69 94

Yardımcı Araştırmacının Adı/ Soyadı/ İmzası/ Tarih:

Gülhan YILMAZ

Gayrettepe Florence Nightingale Hastanesi Şişli-İstanbul

Telefon: 0 531 971 78 56

On 30-Jun-16 20:27, Gülhan Yılmaz wrote:

Hocam bir başka üniversite yönetici hemşire grubu için yapılmış çalışmada ölçeğinizi kullanmışlar sizden izin alarak.

O tezde ölçeğinizi inceledim. Bizim grup için soru içeriğinin uygun olduğunu gördüm. Benim örneklem grubu içinde mezun olmamış çalışan hemşirelerde var. Onun için ölçeğinizi kullanmayı istedim. İzniniz olursa olursa tabi.

İlginize çok teşekkür ederim Hocam. Saygılarımla

Benim için sorun yok, siz kullanmak isterseniz kullanabilirsiniz.

Sevgiler.

Sema

Prof.Dr. Sema ALAY ÖZGÜL
Spor Yöneticiliği Bölümü,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Marmara Üniversitesi Anadolu Hisarı Yerleşkesi,
Göksu Mahallesi,Cuma Yolu Cad, No:1, Beykoz-İSTANBUL

Prof.Dr. Sema ALAY ÖZGÜL
Department of Sport Management,
Faculty of Sport Sciences,
Marmara University Anadolu Hisarı Campus,
Göksu Mahallesi,Cuma Yolu Cad. No:1, Beykoz-ISTANBUL

EK 4: TEZ ÇALIŞMASI İZİN YAZILARI

T. C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : 50400462/ 49
KONU: Anket ve ölçek hk.

TARİH :16/02/2017

GAYRETTEPE FLORENCE NIGHTINGALE HASTANESİ BAŞHEKİMLİĞİ'NE,

İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gülhan YILMAZ'ın "Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı tez çalışmasını ilâşikte belirtilen anket formunu ve ölçeğini uygulayarak gerçekleştirebilmesi için müsaadelerinizi saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Vildan KARPUZ
Müdür

Ek : 1) Anket formu ve ölçek.

Sayı: 2017/ 1774
Konu: Anket hk.

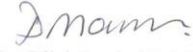
09/03/2017

T.C.
İSTANBUL BİLİM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

İlgi: 16/02/2017 tarih ve 50400462/49 sayılı yazınız.

İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Hemşirelikte Yönetim Yüksek Lisans programı öğrencisi Gülhan YILMAZ' ın, "Hemşirelerin Zaman Yönetimi Konusundaki Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı tezini hastanemizde uygulaması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. Dilek Leyla MAMÇU
Mesul Müdür

